

aktuálne
**Návštevnosť
slovenských filmov
v roku 2009**

rozhovor
Milan Lasica

Erotic Nation

téma
Profesie v slovenskom filme

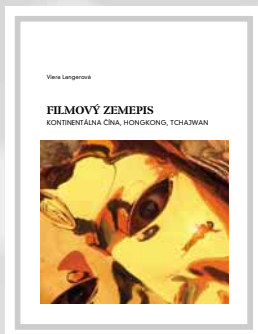
recenzia
Hlad
Keď sa muž vracia domov
Miloš Forman: Co tě nezabije...

príloha
**FILMOVÉ FESTIVALY
A PREHLIADKY V ROKU 2010**

Slovenský filmový ústav

Grösslingová 32, 811 09 Bratislava

Novinka z edičného oddelenia

Viera Langerová

FILMOVÝ ZEMEPIS

Publikácia *Filmový zemepis* Viery Langerovej sa zameriava na základné historicko-kultúrne súradnice troch kinematografických celkov – kontinentálnej Číny, Hongkongu a Tchajwanu. Na úvod kniha mapuje začiatky filmu v kontinentálnej Číne, ktoré výrazne ovplyvnili aj filmové podnikanie v Hongkongu a na Tchajwane, nasledujúce podkapitoly rekapitulujú základné udalosti filmu, upozorňujú na osobnosti a ich diela – od „zlatej“ éry čínskeho filmu v 30. rokoch minulého storočia, cez renesanciu v 80. a 90. rokoch až po súčasnosť. Podstatnú časť kapitoly o kontinentálnej Číne tvoria profily najvýraznejších tvorcov. Podobne členené sú aj časti o filmovej kultúre v Hongkongu a na Tchajwane. *Filmový zemepis* je prvým domácim autorským prehľadom, úvodným vstupom do dejín i predstavením aktuálneho diania v najpopulárnejších ázijských kinematografiách.

Publikácia je v predaji vo vybraných slovenských kníhkupectvách a v predaji SFÚ Klapka.SK za 7,30 €.

Predajňa Slovenského filmového ústavu Klapka.SK

Grösslingová 43, 811 09 Bratislava 1

tel.: +421 2 5263 0642, klapka@klapka.sk, www.klapka.sk

Mesačník Film.sk získal cenu v Novinárskej súťaži Slovenského syndikátu novinárov (SSN). Konkrétne boli ocenené dva autorské príspevky vo Film.sk, ktoré napísala dramaturgička a scenáristka Zuzana Gindl-Tatárová. Za text „Núdzové východy z našich životov“ o filme *Núdzový východ* Sama Mendesa a text „O snoch a závislosti“ o filme *Requiem za sen* Darrena Aronofského získala druhú cenu ex aequo, jedinú udelenú v danej kategórii Analytické žánre. Je prekvapujúce, že tieto texty, uverejnené v mesačníku Film.sk, boli zaradené do skupiny Internetových novín, pretože naša elektronická verzia v súčasnosti iba kopíruje printovú verziu Film.sk, a teda je aktualizovaná len raz mesačne, čo celkom nezodpovedá charakteru moderných internetových médií. Na druhej strane práve vzhľadom na túto skutočnosť je veľkým úspechom, že texty vo Film.sk obstáli v konkurencii ostatných internetových médií, ktorých je dnes neúrekom. Veríme, že bola ocenená kvalita. A nielen ďakujeme a zároveň gratulujeme ocenej autorky, ale teší nás, že práve Film.sk mohol kvalitné texty sprostredkovať svojim čitateľom. Takýto obsah sa bude na svojich stránkach snažiť prinášať aj naďalej.

za redakciu Film.sk **Simona Nátová-Tušerová**

MOJE OBLÚBENÉ SLOVENSKÉ FILMY

Svätopluk Mikyta

výtvarník

foto: www.svatmik.sk

Moje obľúbené slovenské filmy v chronologickom poradí sú *Varúj...!* *Martina Friča*, *Vlčie diery* *Paľa Bielika*, *Vtáčkovia*, *siroty a blázni* *Juraja Jakubiska*, *Medená veža* *Martina Holého*, *Červené víno I, II, III* *Andreja Lettricha*, *Iné svetly* *Marka Škopa* a *Hrdina* našich čias *Zuzany Piussi*. *A prečo? Sú o rôznych témach a vzhľadom na rôznorodosť režisérov tiež filmársky odlišne spracované, ale spoločné majú pre mňa to, že mi cez príbeh alebo presvedčivé výkony hercov – klasikov buď dokázali sprostredkovať silný emocionálny zážitok (Friča, Lettrich) alebo si ich cením pre autentickú dokumentárno-hranú, kvalitne vypointovanú výpoveď o dnešnej dobe (Škop, Piussi). Sú to filmy o nás a o slovenskej krajine, ukazujú krásy, krutosť, jednoduchosť i komplikovanosť našich životov, poukazujú na vzácne veci, ktoré máme, či na absurdnosť a hlúposť správania sa ľudí dnešných čias. To sú veci, ktoré sa vo svojej tvorbe snažím sprostredkovať aj ja.*

32

34

20 36

OBSAH

- 3 ⇨ **PLUS / MÍNUS Mesiaca** v slovenskej kinematografii
- 4 – 8 ⇨ **KALENDÁRIUM** filmových podujatí
- 9 – 17 ⇨ **NOVÉ FILMY** pre premiérové kina
- 18 – 19 ⇨ **NOVINKY** alebo Erotic Nation podľa Petra Begányiho
- 20 – 23 ⇨ **ROZHOVOR** alebo herec, režisér a humorista Milan Lasica
- 24 – 27 ⇨ **TÉMA** mesiaca alebo Profesie v slovenskom filme
- 28 – 29 ⇨ **AKTUÁLNE** alebo Návštevnosť slovenských filmov v roku 2009
- 30 – 31 ⇨ Správy z **FILMOVÉHO DIANIA**
- 32 – 33 ⇨ **RECENZIA** alebo Hľad podľa Steva McQueena
- 34 – 35 ⇨ **RECENZIA** alebo Keď sa muž vracia domov podľa Thomasa Vinterberga
- 36 – 37 ⇨ **RECENZIA** alebo Miloš Forman: Co tě nezabije... podľa Miloslava Šmídmajera
- 38 – 39 ⇨ **FILMOVÉ PUBLIKÁCIE**
- 40 – 41 ⇨ **DVD** nosiče
- 42 ⇨ **ČO ROBIA** alebo na čom pracujú slovenskí filmári
- 43 ⇨ **DR. DIVNOLÁSKA**
- 44 ⇨ Správy z **FILMOVÉHO DIANIA** a uzáverky na granty a podporné programy
- 45 – 51 ⇨ **PROGRAMY**
- 51 ⇨ **JUBILEÁ**
- 52 ⇨ **STALO SA ZA 30 DNÍ**
- 52 ⇨ **NAJPREDÁVANEJŠIE PUBLIKÁCIE**
A DVD NOSIČE V PREDAJNI KLPAPKA.SK
- A – H ⇨ **PRÍLOHA** alebo FILMOVÉ FESTIVALY
A PREHLIADKY V ROKU 2010

Eva Filová, filmová teoretička: „Je chvályhodné počuť, ako sa darí študentom VŠMU na zahraničných festivaloch, aké prestížne ceny si prinášajú domov, ako „sme“ konečne prerazili aj s nízkorozpočtovým, krátkometrážnym či stredometrážnym, animovaným, takým či onakým filmom... To bolo to veľké Plus. Mínusom je vedomosť na úroveň študentov tzv. „realizačných“ katedier, ktorá vyráza dych pravidelne na semestrálnych testoch z Dejín svetového filmu. „Co je doma, to se počítá, pánové?“ A čo je ďalej než za bučkami, tým sa škoda zaoberať? Štane sa potom, že z Davida W. Griffitha sa vykluje čarodejník, ktorý vynášiel stop-trik, medzi avantgardami sa znenazdajky ocitne francúzska nová vlna, a najväčší strašiak, prvý pioniersky martýr Pavlík Morozov sa priam záškodnícky infiltruje do Alexandra Nevského. V porovnaní s testami k prijímacím pohovorom, ktoré sú „veľkou neznámou“ a prevetrajú uchádzačov o štúdium zo všetkých strán, by mali byť testy z prednesenia a premlateného učiva malinou. Ale nie sú. Škoda.“

Kateřina Javorská, scenáristka a pedagogička: „(+) Pominem súkromné pôžitky z inej proveniencie, ako napríklad nedávno uvedený dokument na ČT2 Byl jednou jeden film – Poslední tango v Paříži. Konkrétnu radosť, ktorú asi budú zdieľať aj ostatní, mi urobila tlačová správa, že na tohtoročnom Cinematiku budú v septembri súťažiť slovenské dokumenty o cenu Cinematik.doc a v rámci tejto novej sekcie sa bude konať aj seminár. Tým opäť vzrástla moja afinita k tomuto festivalu, zvýšená už pred približne mesiacom, pretože sa tento rok s festivalom a Plešťanmi pretne aj odovzdávanie najstaršej slovenskej audiovizuálnej ceny Igric. Vďaka usporiadateľom! (-) Nevieam, či tragickú udalosť možno iba označiť ako mínus. Žiaľ, musím spomenúť, že 16. januára zahynul pri autonehode Andrzej Traczykowski, riaditeľ loďského filmového štúdia a hlavný organizátor tamojšieho výborného Festivalu filmov o prírode Włodzimierza Puchalskiego. Môj dobrý priateľ a skvelý človek...“

Vladimír Štric, režisér: „Plusy: potešili ma pozitívne (a veľmi emotívne) ohlasy na môj film o Karpatských Nemcoch Hostia – Hauerland, premiérový koncom minulého roka. Čím ďalej, tým viac som presvedčený, že robím dokumentárne filmy o neznámych alebo nepopulárnych témach je dôležitejšie, než robiť hrané filmy. Teší ma úzasný rast nášho festivalu Cinematik v Plešťanoch (na 4. ročníku sme mali takmer 16 000 divákov!) a tiež ma teší moji študenti na Akadémii umení v Banskej Bystrici, ktorí sa búrka kvôli tomu, že majú pocit, že sa málo učia! Za plus tiež považujem prvé štatistiky Audiovizuálneho fondu: na prvú výzvu prišlo 169 žiadostí, z toho najviac (61) v kategórii hraný film! Nebolo to tak dávno, kedy sa za najväčší problém slovenskej kinematografie považoval nedostatok scenárov – ukázalo sa, že pravdu mali tí, ktorí tvrdili, že skutočným problémom je nedostatok finančných prostriedkov (bol medzi nimi aj autor týchto riadkov). Mínusy: dal som si novoročné predsavzatie, že nebudem hovoriť na verejnosti o svojich zlých skúsenostiach so slovenskými filmami a ešte je skoro na to, aby som ho porušil.“

Film.sk

Mesačník o filmovom dianí na Slovensku
11. ročník
Vydavateľ: Slovenský filmový ústav
Adresa redakcie: Film.sk
Slovenský filmový ústav
Grösslingová 32
811 09 Bratislava
tel.: 02/52 10 15 25
fax: 02/52 73 32 14
e-mail: film.sk@sfu.sk

Séfredaktorka:

Simona Nótová-Tušerová

Tajomníčka redakcie:

Eva Michalková

Redakčná rada: Peter Dubecký

generálny riaditeľ SFU

Alexandra Štreková

riaditeľka NKC – SFU

Marián Brázda

vedúci edičného oddelenia SFU

Miroslav Ulman

odborný referent Audiovizuálneho

informačného centra SFU

Simona Nótová-Tušerová

tlačová tajomníčka SFU

Štefan Vraštiak

tajomník KFN SSN

Design: Marek Borovský

Grafická úprava:

Microtus – Dušan Slezák

Tlač: Dolis, spol. s r.o.

Uzávierka čísla 2/2010:

23. 1. 2010

Text neprešiel jazykovou úpravou.

Názory redakcie sa nemusia

zhodovať s názorami

prispievateľov.

Foto na titulnej strane:

Erotic Nation – Continental Film

Film.sk vychádza

s podporou MK SR.

ISSN 1335 – 8286

Akkoľvek rozmnožovanie textu, fotografií,

grafov, vrátane údajov v elektronickej

podobe len s predchádzajúcim

pisomným súhlasom vydavateľa.

© Slovenský filmový ústav

Objednávkový kupón na www.film.sk.

PLUS/MÍNUS Mesiaca

FEBRUÁR 2010

Filmové podujatia na Slovensku

2. február o 17.00 hod.

75 Jánošík 1935

(miesto konania – Bratislava – České centrum – Na vršku 1)
Kruh priateľov českej kultúry Bratislava si pripomenie 75. výročie nakrútenia českého filmu *Jánošík* režiséra Martina Friča z roku 1935, pre ktorý Karol Plicka objavil spoluzakladateľa slovenskej národnej kinematografie Paľa Bielika. Film uvedie Vladimír Mičoušek z FTF VŠMU v Bratislave, na podujatie je vstup voľný.

(švr)

2. – 16. február

Pohľady na renesanciu v dokumentárnom a náučno-vzdelávacom filme

(miesto konania – Bratislava – kinosála SNG – Riečna 1)
Sprievodný filmový program výstavy Dejiny slovenského výtvarného umenia v SNG prinesie niekoľko dokumentárnych filmov, venovaných tematike renesancie. Dňa 2. februára sa premietnu snímky *Renesančné maliarstvo a sochárstvo*, *Renesančné umenie na Slovensku* (r. L. Štecko), *Zámok v Bytči* (r. P. Gerža), *Východoslovenská renesancia* a *Stredoveké spišské mestá* (r. P. Miškuv). Dňa 9. februára sú pripravené filmy *Renesančná estetika* (r. M. Milo), *Renesančná architektúra*, *Renesančné divadlo* a *Renesančná hudba a literatúra* (r. L. Štecko) a napokon 16. februára sú na programe dokumenty *Renesancia na Slovensku* (r. M. Milo) a *Matej Korvín a smutná kráľovná* (r. M. Homolka, G. Kendy). Projekcie sa konajú vždy v utorok o 17.00 hod., vstup na podujatie je voľný. Viac na www.sng.sk.

3. február o 17.00 hod.

Premietanie bulharského filmu *Hľadá sa manžel pre mamu*

(miesto konania – Bratislava – Bulharský kultúrny inštitút – Jesenského 7)
Film bulharskej režisérky Mariány Evstatievky-Biolčevy z roku 1985 rozpráva príbeh osemročného chlapca Aleka, ktorý žije so svojou matkou. Cíti, že po rozvode rodičov v živote mamy zostala medzera. Alek sa jej rozhodne pomôcť, chce pre ňu nájsť vhodného manžela, no napriek svojim plánom musí pochopiť, že jeho mama má právo slobodne si vybrať, s kým bude žiť. Viac na www.bulkis.sk.

11. február o 20.00 hod.

Projekcia filmu *Souboj s mozgom*

(miesto konania – Bratislava – A4 / nultý priestor)
V kultúrnej prílohe časopisu Respekt sa štyria z piatich opýtaných slávnych českých filmárov vyjadrili, že najväčším

FEBRUÁR 2010

kultúrnym zážitkom roku 2009 bol pre nich študentský celovečerný film istého Honzu z katedry dokumentu FAMU. V slovenskej premiére filmu *Souboj s mozgom* Honzu Šipka diváci uvidia trojportrét iných svetov: insitného spisovateľa Vaška, hackera Shaddacka, ktorý sniva o premene v čistú kremíkovú bytosť, a multifunkčného Luboša, sudetského „pábitela“. Viac na www.a4.sk.

12. – 13. február

4. festival vysokohorskej turistiky, horolezectva a skialpinizmu Marmota Fest

(miesto konania – Bratislava – FK Nostalgiea)
Program podujatia tvorí súťažná prehliadka amatérskeho outdoorového filmu, profily, prezentácie expedícií a sprievodné podujatia. Čestným hosťom festivalu bude slovenský herec Štefan Kvietik, pri tejto príležitosti sa v hodinovom programe Medená veža po 40 rokoch budú premietaf krátke ukážky z filmu Martina Hollého *Medená veža*, v ktorom Kvietik stvárnil jednu z hlavných úloh. Viac na www.marmotafest.sk.

17. február o 17.00 hod.

Premietanie bulharského filmu *Najlepší človek, akého poznám*

(miesto konania – Bratislava – Bulharský kultúrny inštitút – Jesenského 7)
Film Lubomíra Šarlandžieva z roku 1973 zobrazuje mladú profesorku literatúry, ktorá nastúpila do večernej priemyselnej strednej školy. Jej študentmi sú robotníci rôznych profesií, ktorých sa snaží lepšie spoznať. Ich učenie je však vzájomné, čo pomáha mladej žene nielen objaviť duševnú čistotu svojich študentov, ale i nájsť svoje miesto medzi nimi. Viac na www.bulkis.sk.

18. február o 20.00 hod.

Projekcia filmu *Hrdina našich čias*

(miesto konania – Bratislava – A4 / nultý priestor)
Zuzanu Piussi netreba na Slovensku predstavovať. Jej najnovší film *Hrdina našich čias* je však jedinečný aj v samotnom hrdinovi, ktorým je osobnosť slovenskej filmovej kritiky Pavel Branko. Vo veku 88 rokov s optimizmom a trpezlivosťou stojí so svojím humánnym svetonázorom proti dnešnému svetu ako Don Quijote. Unikátny prístup voči unikátnemu človeku umožnil Zuzane Piussi, ktorá sa projekcie osobne zúčastní, vytvorí nečakane intímny film. Viac na www.a4.sk.

26. február o 19.00 hod.

7. filmovo-hudobné podujatie venované skupine Elán

(miesto konania – Nové Zámky – kino Mier)
Pri príležitosti 20. výročia obnovenia činnosti Filmového klubu

FEBRUÁR 2010

v Nových Zámkoch sa premietne film *Rabaka* Dušana Rapoša a uskutoční sa retrodiskovečer s hudbou skupiny Elán.

27. február o 20.00 hod.**Kino ušami Daniela Baláža**

(*miesto konania – Bratislava – A4 / nultý priestor*)
Ďalší večer s moderátorom Rádia_FM a známym hudbofilmom Danielom Balážom v sérii zasvätenej filmovej hudbe. V treťom pokračovaní sa vydá na netradičnú cestu rozprávkami od archaických disneyoviek až po wagnerovského Bajaju s jedným spoločným znakom: hudbou, ktorú by bola škoda prehliadnuť. Viac na www.a4.sk.

Podujatia slovenského filmu v zahraničí

14. január – 31. máj**16. Projekt 100 – 2010 (Česká republika)**

V kolekcii nekomerčnej putovnej prehliadky diváci tento rok nájdu osem titulov. Filmy venované tradičnému žánru svetovej kinematografie – filmu noir *Hlboký spánok* (r. H. Hawks), *Zmluva s vrahom* (r. A. Kaurismäki) a *Muž z Londýna* (r. B. Tarr) doplnia klasiky z prelomu 60. a 70. rokov minulého storočia *Zahraj to znovu, Sam* (r. H. Ross), *Harold a Maude* (r. H. Ashby) a dve úplné novinky *Fish Tank* (r. A. Arnold) a *Biela stuha* (r. M. Haneke). Medzi filmovými skvostami je tento rok aj slovenský zástupca, film Juraja Jakubiska *Vtáčkovia, siroty a blázni*. Viac na www.projekt100.cz a na str. 30.

27. január – 7. február**39. MFF Rotterdam (Holandsko)**

Projekcia filmov *Lištičky* (r. M. Fornay) a *Hranica* (r. J. Vojtek). Na 27. filmovom trhu CineMart, ktorý sa koná počas festivalu, bude svoj nový filmový projekt *Zázrak* prezentovať režisér Juraj Lehotský. Viac na www.filmfestivalrotterdam.com.

29. január – 8. február**33. MFF Göteborg (Švédsko)**

Projekcia filmov *Ako sa varia dejiny* (r. P. Kerekes) a *Nedodržaný sľub* (r. J. Chlumský). Viac na www.giff.se a www.goteborgfilmfund.org.

31. január – 6. február**8. MF študentských filmov New Reel (Singapur)**

Projekcia filmov *O ponožkách a láske* (r. M. Copíková), *Alfonzova mucha* (r. P. Budinský) a *Janík* (r. D. Zemančík).

FEBRUÁR 2010

Podujatie organizuje Tisch School of the Arts v New Yorku. Viac na www.nextfreel.org.

2. – 7. február**4. MF dokumentárnych filmov DOCS – Barcelona (Španielsko)**

Projekcia filmu *Ako sa varia dejiny* (r. P. Kerekes). Viac na www.docsbarecelona.com.

5. – 13. február**6. MF dokumentárneho filmu Punto De Vista – Navarra (Španielsko)**

Projekcia filmu *Ako sa varia dejiny* (r. P. Kerekes). Viac na www.navarra.es.

6. február – 16. marec**5. festival európskeho filmu Windows on Europe – Brisbane / Sydney / Canberra / Auckland / Melbourne (Austrália)**

Projekcia filmu *Tobruk* (r. V. Marhoul). Viac na www.delous.ec.europa.eu.

10. február**Projekcia filmu Vtáčkovia, siroty a blázni – Slovenský inštitút Budapešť (Maďarsko)**

Projekcia filmu Juraja Jakubiska, ktorú organizuje Centrum umenia a kultúry Stredoeurópskej univerzity, sa koná ako súčasť cyklu prednášok Prístupy k alternatívnej kultúre v stredo-východnej Európe 1960 – 1990. Viac na www.sibudapest.mfa.sk.

11. – 21. február**Európsky filmový trh 2010 – Berlín (Nemecko)**

Na Európskom filmovom trhu (EFM) Berlín 2010 bude mať Slovenská republika svoje zastúpenie v prezentačnom stánku Central European Cinema, ktorý je súčasťou Berlinale už po piatykrát a tvoria ho štyri krajiny: Slovensko, Česka republika, Poľsko a Slovinsko. V stánku sa budú prezentovať slovenské koprodukčné filmy, ktoré si zahraniční filmoví profesionáli budú môcť pozrieť na DVD, k dispozícii budú aj zozrihy z pripravovaných filmov, presskity, katalógy Slovak Films 07 – 09, Nové slovenské filmy/Upcoming Slovak Films 2010 – 2011 i ďalšie materiály. Stánok poskytne i priestor pre pracovné stretnutia slovenských filmových profesionálov. Na filmovom trhu EFM sa budú prezentovať dva slovenské filmy formou trhovej projekcie: *Lištičky* (r. M. Fornay) a *Nebo, peklo... zem* (r. L. Siváková-Paššová). Projekt pripravovaného slovenského filmu *Môj pes Killer* režisérky Miry Fornay bol

FEBRUÁR 2010

vybraný medzi projekty na Berlinale Co-Production Market.
Viac na www.efm-berlinale.de a www.berlinale.sk.

(as)

11. – 28. február

33. MFF Portland (USA)

Projekcia filmu *Ako sa varia dejiny* (r. P. Kerekes). Viac na www.nwfilm.org/festivals/piff.

12. – 28. február

21. Zimné olympijské hry – Vancouver (Kanada)

Na svetovom športovom podujatí sú v Slovenskom reprezentačnom dome pripravené projekcie slovenských filmov *Slepé lásky* (r. J. Lehotský), *Záhada* (r. M. Šulík), *Muzika* (r. J. Nvota), *Tisícročná včela* (r. J. Jakubisko), *Jánošík. Pravdivá história* (r. A. Holland, K. Adamik), *Nebo, peklo... zem* (r. L. Siváková-Paššová) a Barabášových dokumentov *118 dní v zajatí ľadu*, *Bhútán – Hľadanie šťastia* a *Vysoké Tatry – Divočina zamrznutá v čase*. Viac na www.repredom.sk/sk/show/program/.

16. – 21. február

13. MF festival ZOOM / ZBLIŽENIA – Jelenia Góra (Poľsko)

Projekcia filmov *Roľka naša každodenná* (r. P. Ďurinová), *O ponožkách a láske* (r. M. Čopíková), *(R)Evolution* (r. J. Kubinec), *Susedky* (r. M. Ošádalová), *Teleautoshoooting* (r. M. Kastelovič), *Life* (r. A. Vlachou), *Master of Dolls* (r. J. Balušiková) a *Pokoj v duši* (r. V. Balko). Viac na <http://zoom.karkonosze.com>.

19. – 26. február

26. MF filmov o láske – Mons (Belgicko)

Projekcia filmu *Pokoj v duši* (r. V. Balko) v súťažnej sekcii. Viac na www.fifa-mons.be.

23. február – 7. marec

20. MFF Cinequest – San José (USA)

Projekcia filmov *Ako sa varia dejiny* (r. P. Kerekes) a *Nebo, peklo... zem* (r. L. Siváková-Paššová). Viac na www.cinequest.org.

28. február – 7. marec

6. MF dokumentárnych filmov ZagrebDox – Záhreb (Chorvátsko)

Projekcia filmu *Osadné* (r. M. Škop). Viac na www.zagrebdox.net.

pripravila **Eva Michalková**

(REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY V PROGRAME PODUJATÍ!)

(Bronson, V. Británia, 2008) 35 mm, 92 min., MN 18, české tituly, **dráma**

Bronson

Réžia: Nicolas Winding Refn. **Scenár:** Nicolas Winding Refn, Brock Norman Brock. **Kamera:** Larry Smith. **Hudba:** rôzne skladby a piesne. **Strih:** Mat Newman. **Hrajú:** Tom Hardy, Hugh Ross, Juliet Oldfield, Jonny Phillips, James Lance, Matt King, Amanda Burton. **Distribútor:** Asociácia slovenských filmových klubov

V roku 1974 sa devätnásťročný mladík Michael Peterson rozhodne presláviť, a tak sa s domácky vyrobenou brokovnicou vyberie vylúpiť poštu. Je okamžite zadržaný a odsúdený na sedem rokov väzenia. Za mrežami je však už celých tridsaťštyri rokov, z toho tridsať rokov na samotke. Film *Bronson* je inteligentným a provokatívnym spracovaním skutočného príbehu, ktorý zobrazuje premenu Michaela Petersona na najnebezpečnejšieho britského väzňa Charlesa Bronsona. „Dôvod, pre ktorý Peterson strávil vo väzení tak veľa času, je jeho neutíchajúca túžba stať sa slávnym, a práve tento aspekt jeho osobnosti sme sa snažili zachytiť,“ hovorí o svojom filme režisér.

covaním skutočného príbehu, ktorý zobrazuje premenu Michaela Petersona na najnebezpečnejšieho britského väzňa Charlesa Bronsona. „Dôvod, pre ktorý Peterson strávil vo väzení tak veľa času, je jeho neutíchajúca túžba stať sa slávnym, a práve tento aspekt jeho osobnosti sme sa snažili zachytiť,“ hovorí o svojom filme režisér.

(A Perfect Getaway, USA, 2009) 35 mm, ŠUP, 97 min., MN 15, české tituly, **akčný triler**

Dokonalý únik

Réžia: David Twohy. **Scenár:** David Twohy. **Kamera:** Mark Plummer. **Hudba:** Boris Elkis. **Strih:** Tracy Adams. **Hrajú:** Steve Zahn, Timothy Olyphant, Milla Jovovich, Kiele Sanchez, Marley Shelton, Chris Hemsworth, Anthony Ruivivar. **Distribútor:** Palace Pictures

Cliff a Cydney sú mladý pár dobrodruhov, ktorí trávajú svoje medové týždne na cestách po tých najodľahlejších plážach na Havaji. Počas putovania po opustených chodníčkoch si pripadajú ako v raji. Keď však stretnú skupinu vydesených turistov, ktorí preberajú hroznu vraždu iného páru, začne dvojica premýš-

ľať o tom, či by sa radšej nemali vrátiť. Váhavo sa pripoja k ďalším dvom párom a situácia sa rýchlo začne vyhrocovať. Ďaleko od civilizácie a možnosti záchrany každý pôsobí ako hrozba. Nikto nevie, komu vlastne môže veriť. Začína brutálny boj o prežitie a z raja na zemi sa stáva skutočné peklo...

PREMIÉRA: 18. 2. 2010

PREMIÉRA: 4. 2. 2010

NOVÉ FILMY PRE PREMIÉROVÉ KINÁ

(*Erotic Nation, Česká republika / Slovenská republika, 2009*) 35 mm, 79 min., MN 18, dokument

Erotic Nation

Réžia: Peter Begányi.
Scenár: Peter Begányi.
Kamera: Ivo Miko, Mário Ondriš, Norbert Hudec.
Strih: Marek Kráľovský.
Distribútor: Continental Film

Víťaz súťaže spoločnosti HBO o pôvodný český a slovenský dokument rozpráva o rodine, ktorá po nežnej revolúcii založila prvý sexshop na Slovensku, a ukazuje erotický život Slovákov vo víre politických a spoločenských premien. Kontroverznú tematiku režisér spracúva nebulvárnym spôsobom. Zameriava sa na ob-

chody, spotrebiteľov aj sexuálne dejiny národa s veľkými ambíciami a malým sebavedomím. Ako sprievodcovia súčasnému Slovensku vo filme vystupujú majiteľia sexshopu a ich zamestnanci, sexuológ a politický komentátor. Dokument dotvárajú archívne zábery politických zmien z nedávnych rokov.

PREMIÉRA: 4. 2. 2010

(*Hunger, V. Británia / Írsko, 2008*) 35 mm, ŠUP, 96 min., MN 15, české tituly, dráma

Hlad

Réžia: Steve McQueen.
Scenár: Enda Walsh, Steve McQueen. **Kamera:** Sean Bobbitt. **Hudba:** David Holmes, Leo Abrahams. **Strih:** Joe Walker. **Hrajú:** Michael Fassbender, Liam Cunningham, Stuart Graham, Brian Milligan, Liam McMahon, Karen Hassan, Helen Madden, Des McAleer.
Distribútor: Asociácia slovenských filmových klubov

Väznica Maze v severnom Írsku, rok 1981. Situácia medzi odsúdenými z radov Írskej republikánskej armády a dozorcami sa začína vymykať kontrole. Ponižujúce a stále brutálnejšie praktiky dozorcov utvrďujú väzňov v ich odhodlaní k odporu. Bobby Sands, vodca väzňov, dáva pokyn najprv k odmietaniu akejkoľvek hygieny, ale keď je táto

„provokácia“ potlačená politickými ťažkoodencami, vyhlási generálnu hladovku... Táto, takmer sedemtyždňová hladovka sa zapísala do krvavých dejín britsko-írskych vzťahov a rozdelila spoločnosť na tých, ktorí v írskych väzňoch videli obyčajných teroristov, a tých, pre ktorých sa stali nevodnými mučenieckami.

PREMIÉRA: 25. 2. 2010

(*Kawasakiho ruže, Česká republika, 2009*) 35 mm, ŠUP, 95 min., MP 12, dráma

Kawasakiho ruže

Réžia: Jan Hřebejk. **Scenár:** Petr Jarchovský. **Kamera:** Martin Šácha. **Hudba:** Aleš Březina. **Strih:** Vladimír Barák. **Hrajú:** Martin Huba, Daniela Kolářová, Lenka Vlasáková, Ladislav Chudík, Antonín Kratochvíl, Petra Hřebečková, Milan Mikulčík, Isao Onoda. **Distribútor:** Denisa Biermannová – Garfield Film

Kto môže posudzovať minulé viny? Kto ich môže odpúšťať? A môže čas obrúsiť hrany? Dráma Jana Hřebejka vytvára spleť otázok a ponúka širokú škálu odpovedí. Stredobodom filmu je postava renomovaného psychiatra, ktorý má pri príležitosti založenia republiky získať vysoké štátne

ocenenie. Pripravovaný slávny akt sa stane katalyzátorom udalostí, ktoré na povrch vyplavia hriechy minulosti. Zať, ktorý žiaril na svojho svokra, ho totiž obviní z udačstva. Sledujeme informáciu, ktorá sa na začiatku javí iba ako intriga, no postupne mení životy ľudí...

(*Up in the Air, USA, 2009*) 35 mm, 109 min., MN 15, slovenské tituly, komédia

Lietam v tom

Réžia: Jason Reitman. **Scenár:** Jason Reitman, Sheldon Turner. **Kamera:** Eric Steelberg. **Hudba:** Rolf Kent, Matt Messina. **Strih:** Dana E. Glauberman. **Hrajú:** George Clooney, Vera Farmiga, Anna Kendrick, Jason Bateman, Amy Morton, Melanie Lynskey. **Distribútor:** Tatrafilm

Ryan Bingham je šťastný človek. S hlavou v oblakoch neochvejne mieri za splnením svojho životného sna. Chcel by naliať 10 miliónov leteckých míľ, a vďaka tomu vstúpiť do elitnej spoločnosti niekoľkých málo vyvolených. Pravdepodobnosť splnenia tejto úlohy je veľmi vysoká, keďže Ryan prakticky v lietadle ži-

je a nomádsky život mu úplne vyhovuje. Ohrozenie však prichádza v podobe mladej ambiciózneho kolegyne, ktorá v rámci úspor vymyslela prepúšťanie ľudí online. Tvárou v tvár nepríjemnej pravde Rayn začne premýšľať o tom, či by sa zmysel života nedal nakoniec nájsť aj na zemi. Film získal Zlatý glóbus za scenár.

PREMIÉRA: 11. 2. 2010

PREMIÉRA: 28. 1. 2010

(Miloš Forman: Co tě nezabije..., Česká republika, 2009) 35 mm, 110 min., MP 12, dokument

Miloš Forman: Co tě nezabije...

Réžia: Miloslav Šmídmajer. **Scenár:** Miloslav Šmídmajer. **Kamera:** Vlastimil Žán, Martin Kubala. **Hudba:** Petr Malásek. **Strih:** Jakub Vansa, Ondřej Stibor. **Účinkujú:** Miloš Forman, Martina Formanová, Petr a Matěj Formanovci, Andy a Jim Formanovci, Jean-Claude Carrière, Saul Zaentz, Paul Rassau, Annette Bening, Woody Harrelson, F. Murray Abraham, Louise Fletcher, Javier Bardem, Michael Douglas. **Distribútor:** Continental Film

O Milošovi Formanovi vzniklo v minulosti niekoľko dokumentov. Po nežnej revolúcii nakrútil český film *Drž sa toho sna* režisér Miloslav Šmídmajer, ktorý zachytil Formana pri jeho putovaní na bicykli z Paríža do Karlových Varov. Jazda na bicykli vo filme tvorila symbolický motív životných a tvorivých

peripetii umelca. Za posledných päťnásť rokov však došlo v živote Miloša Formana k veľkým zmenám a o jeho profesionálnu kariéru prešla rôznymi zvratmi. Réžisér Šmídmajer sa preto opäť vrátil k vzrušujúcej a inšpiratívnej téme, aby zachytil súčasný život a myseľ tejto veľkej osobnosti.

(Did You Hear About the Morgans?, USA, 2009) 35 mm, ŠUP, 103 min., MP 12, slovenské titulky, romantická komédia

Morganovci

Réžia: Marc Lawrence. **Scenár:** Marc Lawrence. **Kamera:** Florian Ballhaus. **Hudba:** Theodore Shapiro. **Strih:** Susan E. Morse. **Hrajú:** Hugh Grant, Sarah Jessica Parker, Natalia Klimas, Sam Elliott, Mary Steenburgen, Jesse Liebman, Elisabeth Moss, Michael Kelly. **Distribútor:** Itafilm

Príbeh úspešného manželského páru Morganovcov z Manhattanu, ktorého dokonalý život má len jedinú chybičku – rozpadáva sa im manželstvo. Problémy v láske však nie sú ničím v porovnaní s tým, čo na nich prichystal osud: stanú sa svedkami vraždy, a tým pádom sa ocitnú v centre pozornosti nájomné-

ho vraha. FBI sa ich ako svedkov snaží ochrániť, a preto ich pošle z ich milovaného New Yorku preč do malého mestečka vo Wyomingu. Tam je ich rozpadávajúci sa vzťah nútený čeliť Skalistým horám... Jedine, že by sa im podarilo v ich novom živote trochu spomaliť a znovu prebudíť vzájomnú vášeň.

(The Visitor, USA, 2007) 35 mm, 104 min., MP, české titulky, dráma

Nepozvaný hosť

Réžia: Tom McCarthy. **Scenár:** Tom McCarthy. **Kamera:** Oliver Bokelberg. **Hudba:** Jan A. P. Kaczmarek. **Strih:** Tom McArdle. **Hrajú:** Richard Jenkins, Hiam Abbass, Haaz Sleiman, Danai Gurira, Marian Seldes, Maggie Moore. **Distribútor:** Asociácia slovenských filmových klubov

Walter Vale má už vyše šesťdesiat rokov a život ho veľmi nebaví. Chuť na učenie a písanie už stratil a prázdnotu vyplní neúspešnými pokusmi naučiť sa hrať na klavír. Jedného dňa ho kolega pošle na konferenciu na Manhattan a Walter objaví vo svojom by-

te, ktorý už dlho nenavštívil, mladý pár. Sýrčan Tarik a Senegalka Zainab sa stali obeťami realitného podvodu a zrazu nemajú kam ísť. Walter po prvý raz otvára svoje srdce, keď mladej dvojici poskytne dočasný azyl. Vďaka tomu začína objavovať nový svet...

(Percy Jackson & Olympians: The Lightning Thief, Kanada / USA, 2010) 35 mm, ŠUP, MP, český dabing, fantasy

Percy Jackson: Zlodej blesku

Réžia: Chris Columbus. **Námet:** Rick Riordan – román *The Lightning Thief (Zlodej blesku, 2005)*. **Scenár:** Craig Titley. **Kamera:** Stephen Goldblatt. **Hudba:** Christophe Beck. **Strih:** Peter Honess. **Hrajú:** Logan Lerman, Rosario Dawson, Uma Thurman, Pierce Brosnan, Catherine Keener, Sean Bean. **Distribútor:** Tatrafilm

Bohovia Olympu žijú aj v 21. storočí. Môžu sa zamilovať do smrteľníkov a mať s nimi deti, ktoré sa môžu stať veľkými hrdinami, i keď väčšinu z nich stretne strašný osud. Deti umiestnia na ostrov, kde ich pripravujú na ich osud. Jedným z nich je Perseus „Percy“ Jackson, dvanásťročný syn Poseidona. Ten spočiatku ne-

tuší nič o svojom osude, neverí magickým príhodám, ktoré sa okolo neho dejú, keď sa však ocitne medzi rozzárenými bohmi, musí sa vydať na cestu naprieč Spojenými štátmi za zlodejom Diovho blesku, zachrániť svoju matku a čeliť mnohým mýtickým nepriateľom.

(Shutter Island, USA, 2010) 35 mm, ŠUP, 138 min., MN 15, slovenské titulky, **triler**

Prekliaty ostrov

Réžia: Martin Scorsese.
Námet: Dennis Lehane – rovnomenný román (2003).
Scenár: Laeta Kalogridis.
Kamera: Robert Richardson.
Strih: Thelma Schoonmaker.
Hrajú: Leonardo DiCaprio, Mark Ruffalo, Ben Kingsley, Emily Mortimer, Max von Sydow.
Distribútor: Tatrafilm

Píše sa rok 1954. Amerika sa dosiaľ nespamätala z následkov 2. svetovej vojny a navyac žije v permanentnej paranoji domnelého i skutočného komunistického ohrozenia. Izolovaný ostrov uprostred oceánu, kde sa nachádza prísne strážená psychiatrická liečebňa pre najťažšie prípady, na-

vštívi detektív Daniels, vojnový veterán, ktorý sa musí vyrovnaf so smrťou manželky. Spolu s kolegom ich sem priviedlo pátranie po zmiznutej šialenej vrahyni. Skúsený detektív inštinktívne vyčítá, že na ostrove niečo nie je v poriadku, no jeho príčetnosť je vystavená stále väčším otrasom.

PREMIÉRA: 25. 2. 2010

(The Princess and the Frog, USA, 2009) 35 mm, 97 min., MP 7, slovenské dabing, **animovaná rodinná komédia**

Princezná a žaba

Réžia: Ron Clements, John Musker. **Námet:** Ron Clements, Greg Erb, John Musker, Jason Oremland. **Scenár:** Ron Clements, John Musker, Rob Edwards. **Hudba:** Randy Newman. **Strih:** Jeff Draheim.
V slovenskom znení hrajú a spievajú: Michal Hudák, Helena Krajčiová, Vladimír Kobielsky, Richard Müller.
Distribútor: Saturn Entertainment

V známej rozprávke spanilá princezná pobožká škaredého žabiaka, on sa premení na krásneho princa, zoberie si princeznú a žijú spolu šťastne až do smrti. Vo filme *Princezná a žaba* nastane rovnaká situácia, no následok bozku je odlišný. Je to iba jedno z radu prekvapení, ktorými táto fil-

mová výbušná zmes humoru, napätia, hudby a citu oplýva. Nová komédia z dielne štúdia Disney je návratom ku klasikej, ručne kreslenej animácii. Ide o prvú disneyovskú rozprávku, ktorá sa odohráva v Amerike, v tajuplných mokradiach Louisiany.

PREMIÉRA: 18. 2. 2010

(Spread, USA, 2009) 35 mm, 97 min., MN 15, české titulky, **komédia**

Samec

Réžia: David Mackenzie. **Námet:** Jason Hall, Paul Kolsby. **Scenár:** Jason Hall. **Kamera:** Steven Poster. **Hudba:** John Swihart. **Strih:** Nicholas Erasmus. **Hrajú:** Ashton Kutcher, Anne Heche, Margarita Levieva, Sebastian Stan, Ashley Johnson, Sonia Rockwell, Rachel Blanchard, Marla Conchita Alonso. **Distribútor:** Magic Box Slovakia

Nikki. Túži po ňom každá, no nie každá ho môže mať... Lhká komédia o notorickom zvodcovi, ktorý si vyberá skúsenejšie partnerky. Je si dobre vedomý svojich kvalít a vie ich náležite využiť. S ľahkosťou seba vlastnou dokáže okúzliť ktorúkoľvek ženu, na ktorú sa

pozrie. Najčastejšie svoj šarm využíva pri dobre situovaných ženách, ktoré mu vedia poskytnúť dostatočný komfort, luxusné darčeky a more sexu. Ženy sa s ním cítia mladšie, atraktívnejšie a spokojnejšie. Jedného dňa však padne koša na kameň...

PREMIÉRA: 25. 2. 2010

(Everybody's Fine, USA, 2009) 35 mm, ŠUP, 99 min., MP 12, slovenské titulky, **drama**

Sme v pohode

Réžia: Kirk Jones. **Námet:** film *Stanno tutti bene* (Všetci sa majú dobre, 1990, r. G. Tornatore). **Scenár:** Kirk Jones. **Kamera:** Henry Braham. **Hudba:** Dario Marianelli. **Strih:** Andrew Mondschein. **Hrajú:** Robert De Niro, Drew Barrymore, Kate Beckinsale, Sam Rockwell, Katherine Moennig, Lucian Maisei. **Distribútor:** Saturn Entertainment

Frank Goode si po smrti manželky uvedomí, že príliš veľa času venoval svojej práci a o život svojich už dospelých detí sa zaujímal len pramálo. Rád by dohnal zameškané, a tak svoje štyri deti s rodinami pozve na sviatky domov. Sviatočné prípravy však prezakazia telefonické odkazy. Deti

jedno po druhom účasť bez vysvetlenia odriekajú. Frank sa preto rozhodne všetkých postupne prekvapíť návštevou. To ale ešte netuší, aké prekvapenie pred ním ukryvajú oni... Film je remakom talianskeho filmu Giuseppeho Tornatoreho *Všetci sa majú dobre* z roku 1990.

PREMIÉRA: 4. 2. 2010

(The Fourth Kind, USA, 2009) 35 mm, 98 min., MN 15, české titulky, sci-fi horor

Štvrtý druh

Réžia: Olatunde Osunsanmi. **Námet:** Olatunde Osunsanmi, Terry Robbins. **Scenár:** Olatunde Osunsanmi. **Kamera:** Lorenzo Senatore. **Hudba:** Atli Örvarsson. **Strih:** Paul Covington. **Hrajú:** Milla Jovovich, Will Patton, Hakeem Kae-Kazim, Corey Johnson, Enzo Cilenti, Elias Koteas, Eric Loren. **Distribútor:** Palace Pictures

V roku 1972 bola stanovená stupnica vyšetrovania prípadov s podozrením účasti mimozemskej inteligencie. Spozorovanie UFO býva označené ako prvý druh stretnutia, zhromaždenie dôkazov znamená druhý stupeň, kontakt s mimozemšťanmi tretí, štvrtý druh označuje únos. Dokumentácia tretieho a štvrtého stupňa až donedávna neexis-

tovala, doktorka Abigail Tylerová však zhromaždila znepokojujúce dôkazy o stretnutiach štvrtého druhu... Film je nakrútený podľa skutočných udalostí v odľahlom meste na Aljaške, kde od 60. rokov minulého storočia dochádza k záhadnému miznutiu ľudí. Skutočné archívne nahrávky z neho robia mrazivý zážitok.

PREMIÉRA: 21. 1. 2010

(Valentine's Day, USA, 2010) 35 mm, 125 min., MP 12, slov. titulky, romantická komédia

Valentín

Réžia: Garry Marshall. **Námet:** Katherine Fugate, Abby Kohn, Marc Silverstein. **Scenár:** Katherine Fugate. **Kamera:** Charles Minsky. **Hudba:** John Debney. **Strih:** Bruce Green. **Hrajú:** Taylor Lautner, Bradley Cooper, Anne Hathaway, Jessica Biel, Jessica Alba, Jennifer Garner, Julia Roberts, Ashton Kutcher, Kathy Bates, Jamie Foxx, Queen Latifah, Shirley MacLaine. **Distribútor:** Continental Film

Režisér filmu *Pretty Woman* Garry Marshall prichádza tentoraz s romantickou komédiou *Valentín*. Film prináša príbehy skupiny ľudí z Los Angeles, osudy ktorých sa pretnú práve v deň sv. Valentína, kedy sa každý z nich snaží nájsť lásku alebo rieši milostné problémy.

Film má hviezdne herecké obsadenie – diváci sa môžu tešiť na Bradleyho Coopera, Jessicu Albu, Anne Hathaway, Jessicu Biel, Ashtona Kutchera, Juliu Roberts, Jennifer Garner, Patricku Dempseyho, Jamieho Foxxa, Queen Latifah či Shirley MacLaine.

PREMIÉRA: 18. 2. 2010

(The Wolfman, V. Británia / USA, 2010) 35 mm, 125 min., MN 15, slovenské titulky, horor

Vkolak

Réžia: Joe Johnston. **Námet:** Curt Siodmak – scenár filmu *The Wolf Man* (r. G. Waggnar, 1941). **Scenár:** Andrew Kevin Walker, David Self. **Kamera:** Shelly Johnson. **Hudba:** Paul Haslinger. **Strih:** Walter Murch, Dennis Virkler. **Hrajú:** Emily Blunt, Anthony Hopkins, Hugo Weaving, Benicio Del Toro, Geraldine Chaplin. **Distribútor:** Tatrafilm

Éra detstva sa pre Lawrenceca Talbota skončila, keď mu zomrela matka. V snahe zabudnúť opúšťa rodinné panstvo Blackmoore a s rodinou sa znovu spojí až vďaka snúbenici svojho brata, ktorá ho poprosí o pomoc pri pátraní po zmiznutom snúbenčovi. Lawrence jej vyhovie a vráti sa domov. Tam naňho čaká

hrôzostrašná legenda o krvilačnom monštre s nadľudskou silou, ktoré sa po nociach túla po okolí a vraždí. Lawrence je spočiatku voči poverám imúnny, postupne však začína zostavovať desivú skladačku. Jej ústredným dielom je starodávne prekliatie. Podľa neho sa tí, ktorí sú ním zasiahnutí, za splnu zmenia na vkolakov.

PREMIÉRA: 18. 2. 2010

(Zoufalci, Česká republika, 2009) 35 mm, 97 min., MP 12, komédia / dráma

Zoufalci

Réžia: Jitka Rudolfová. **Scenár:** Jitka Rudolfová. **Spolupráca:** Irena Hejdová. **Kamera:** Michael Kaboš. **Hudba:** skupina Nůž, Daniel Hovorka, Martin Zemánek. **Strih:** Otakar Šenovský. **Hrajú:** Simona Babčáková, Jakub Žáček, Zuzana Onufráková, Václav Neuzil, Pavlína Štorková, Michal Kern, Jaroslav Plesl, Jirí Havelka, Dagmar Bláhová, Martina Sluková, Jaroslava Obermaierová. **Distribútor:** Continental Film

Realistická komédia o šiestici bilancujúcich tridsiatnikov. Vedia, čo v živote nechcú, ale zároveň ešte neprišli na to, čo by chceli. Jedna z nich chce zúfalo otehotnieť, druhá pije nad mieru a tretia zisťuje, že žije v manželstve s neškodným tyranom. O nič lepšie na tom nie je ani trojica mladých

mužov. Jeden už deväť rokov študuje, ďalší čaká na príležitosť priznať sa matke, že je gay a tretí konzultuje svoje problémy so psychiatrom. Na rad príde dávny nápad – spoločný život na statku, po ktorom kedysi všetci túžili. Vyjde im tento nový pokus o dosiahnutie šťastia?

PREMIÉRA: 25. 2. 2010

pripravili *Eva Michalková* a *Miro Ulman*
(REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY TYKAJÚCE SA DISTRIBUČNÝCH TITULOV!)

Trocha erotiky, trocha politiky

Prvou tohtoročnou slovenskou premiérou je dokument Petra Begányiho *Erotic Nation*. Víťaz súťaže televízie HBO o najlepší sexbiznisu, ktorý prepája s dianím na našej politickej scéne po roku 1989. Film je úvahou o mentalite slovenského národa, ovplyvneného katolíckou tradíciou, skostnatenu morálkou i našou neskúsenosťou s demokraciou.

Dokument *Erotic Nation* zobrazuje novodobý erotický biznis na Slovensku. Všetchno sa rozvíja i odvrátené stránky tohto kurlózneho typu podnikania. Prostredníctvom autentických rozhovorov ilustruje premenu dopytu po erotickom tovare. Hlavnými protagonistami filmu sú bratia Raffayovci, ktorí založili prvý sexshop a erotický salón na Slovensku. Pohľad do zákulisia sexbiznisu sa prelína s kronikou spoločenského a politického vývoja Slovenska počas uplynulých dvadsiatich rokov. Filmová koláž sa vracia ku kľúčovým okamihom z novembra 1989, ktoré priniesli pád komunizmu, rekapituluje rokovanie o rozdelení Československa, oslavy vzniku samostatného štátu i obdobie vlády Vladimíra Mečiara, ktoré vyústilo do medzinárodnej izolácie Slovenska. Zachytáva éru vlády Mikuláša Dzurindu, ktorá priniesla prudký ekonomický rast, a všetchno si aj osobu súčasného premiéra Roberta Fica, vstup Slovenska do schengenského priestoru i zavedenie Eura. Zamýšľa sa nad silnejúcimi populistickými trendmi v politike i nad dôsledkami ekonomickej krízy v erotických službách. Kľúčové udalosti glosuje politický komentátor Máriaus Kopcsay a pripomína ich aj množstvo

archívnych záberov z televízneho spravodajstva.

Formálne tento dokument o biznise so sexom a novodobých slovenských dejinách osciluje medzi mnohovrstevnatou správou a absurdnou groteskou. Svedectvo, ironicky frázované spevom ľudových piesní v podaní folklórnej skupiny, sa prelína s portrétmi ľudí, ktorí erotiku vnímajú len ako zdroj výnosného kšeftu. Tak *Erotic Nation* prerastá do sarkastickej úvahy o konflikte mravných hodnôt a túžby po peniazoch. Ponúka konfrontáciu medzi poklesnutou podobou súčasnej politiky a bezškrupulóznym podnikaním, dotýka sa večného sporu medzi otvorenosťou slobody a možnosťami jej zneužívania.

Režisér filmu *Erotic Nation* Peter Begányi, absolvent Katedry dokumentárnej tvorby na VŠMU, sa téme blízkej sexbiznisu, ale i pohybu v našej novodobej spoločnosti, nevenuje po prvýkrát. Jeho absolventský film *Pornoromantik* (2005) rozpráva o študentovi, ktorý má zvláštny sen – chce nájsť lásku a zároveň byť pornohercom. Jeho ďalšia snímka *Ja som bulvár* (2008) zasa nazerá prostredníctvom portrétu bulvárneho novinára do pozadia senzáciechtivých médií. Začiatky vzniku jeho aktuálneho

Režisér Peter Begányi (vľavo) počas nakrúcania filmu *Erotic Nation*.

dokumentu *Erotic Nation* siahajú do roku 2006, s prestávkami film vznikal tri roky. O pozadí jeho tvorby Peter Begányi hovorí: „Film mal dlhú a strastiplnú cestu. Námet sa zrodil pri nakrúcaní môjho absolventského filmu *Pornoromantik*, pri ktorom som spoznal Karola Raffaya, ústrednú postavu filmu *Erotic Nation*. Prítom, ako mi rozprával o svojich podnikateľských začiatkoch v erotickom priemysle, sám Karol dával občas do súvisu niektoré dôležité momenty jeho existencie s významnými spoločensko-politickými udalosťami. Samotná rodina, jej príbeh a prostredie boli teda pre mňa od začiatku zaujímavé, prepojenie na novodobé slovenské dejiny prišlo neskôr.“ K svojej skúsenosti s prostredím slovenského sexbiznisu dodáva: „Keďže som už mal za sebou prechádzku peklom v podobe nakrúcania môjho absolventského projektu *Pornoromantik*, bol som už v tomto prípade odolnejší. No celý štáb mal pri nakrúcaní dosť zmiešané pocity, nevedeli sa uvoľniť, trocha sa osmelili.“

Vývoj filmu bol podporený programom MK SR AudioVízia,

no na produkciu v tom čase prostriedky pridelené neboli, preto film istý čas stagnoval. V roku 2008 sa Begányi prihlásil do súťaže filmového kanálu HBO o najlepší námet na pôvodný dokumentárny film z cyklu *Bez cenzúry*, ktorú vyhral a mohol v nakrúcaní pokračovať. Film napokon vznikol v produkcii HBO Česká republika a spoločnosti Plíknik Pictures. Jeho kameramanmi sú Ivo Milko, Mária Ondriš a Noro Hudec, tvorivý štáb dopĺňajú strihač Marek Kráľovský a zvukár Matej Hlaváč.

Najväčším problémom počas nakrúcania bolo podľa Petra Begányiho naučiť sa komunikovať s ľuďmi, pre ktorých platia úplne iné zákony a pravidlá ako v bežných komunitách. A najsmutnejšie? „Vyberať z archívu materiály z našej dvadsiatročnej histórie, kde sa vám všetchno zlé vracia a v konečnom dôsledku máte pocit, že po roku 1989 prežívame skutočne zamatovú kocovinu,“ uzatvára rozprávanie o filme režisér.

Film *Erotic Nation* má plánovanú premiéru v slovenských kinách 4. februára 2010.

Eva Michalková

Erotic Nation

(Česká republika / Slovenská republika, 2009)

Celkový rozpočet filmu: 107 056 Eur

Finančná podpora MK SR: 27 124 Eur

Počet distribučných kópií na Slovensku: Film sa premieta vo formáte DCP v digitálnych kinosálach.

Film je celkom v rukách režiséra

foto: Peter Procházka

Pred kameru sa postavil ešte ako študent, aby sa k nej mohol vrátiť až po dvadsiatich rokoch. Má za sebou réžiu televíznych inscenácií i prácu na filmových scenároch. A keď dôjde k porovnávaniu divadla a filmu, má to jednoduché. Na film sa rád a často pozerá, v divadle zase radšej účinkuje. Možno aj preto pred pár rokmi prijal miesto prezidenta medzinárodného filmového festivalu Art Film Fest. Herec, dramaturg, režisér, prozaik, textár a humorista Milan Lasica (1940) oslávi vo februári významné životné jubileum.

Vyštudovali ste divadelnú dramaturgiu, pohybovali ste sa v divadelnom prostredí. Ako a kedy ste sa po prvý raz dostali k filmu?

– Ešte počas štúdiá. Bolo to vo filme Jána Lacka *Vždy možno začať* z roku 1961. So Satinským nás párkrát videl v predstaveniach na takzvaných zväzákych predpoludniach v budove Tatra Revue a zjavne sme sa mu celkom zapáčili. Obsadil nás do menších úloh. Zhodou okolností to boli postavy dvoch študentov herectva na Vysokej škole múzických umení (VŠMU), kde sa film odohrával. Už vtedy sme ale so Satinským začali tvoriť dvojicu, ktorá sa pomaly stávala známu. Dá sa povedať, že potom sme už ako dvojica nijakú ponuku na filmovanie nedostali.

Vo filmoch ste predsa spolu účinkovali aj neskôr.

– V 60. rokoch už nie. V 70. rokoch sme zasa vo filme hrať nesmeli. Martin Ťapák nás chcel obsadiť do snímky *Pacho, hybský zbojník*, kam sme písali dialógy, ale nepovolili mu to. Spolu sme si zahráli až v *Srdečnom pozdrave zo zemegule* v roku 1982. To bol druhý film,

na ktorom sme sa obaja pracovne podieľali a kde sme fungovali ako dvojica. Ten prvý je *Nekonečná – nevystupovať* od Radima Cvrčka. Vlastne – zabudol som na televízny film Jána Roháča *Gigliho ária*. Ten sme si napísali pre nás dvoch. Bolo to v roku 1966.

Ako vnímate rozdiel medzi divadlom a filmom? Čo pre vás znamenajú tieto dve médiá?

– To porovnanie je pre mňa veľmi zaujímavé. Odmalička som bol vášnivý filmový divák. Keď som mal asi osem – deväť rokov, chodieval som do kina Liga, neskôr premenovaného na kino Mier, kde premietali bojové filmy. Ako chlapani sme ich milovali. Veľkú školu grotesiek som zasa absolvoval v kine Palace, kde uvádzali nemé americké filmy s Charlie Chaplinom, Busterom Keatonom, Laurelom a Hardym a celou plejádou amerických komikov zo skupiny Macka Sennetta. Na nich som vyrastal. Láska k filmu ma, samozrejme, neopustila a stále som nadšený divák. Do kina chodím strašne rád a dokonca oveľa radšej ako do divadla. Do divadla vlastne

chodím len vtedy, keď hrám. A na druhej strane hrávam radšej v divadle, ako vo filme. Divadelné predstavenie sa mi zdá celistvejšie. Človek sa môže úlohy viac zmocniť a nenahradiťelná je najmä prítomnosť divákov. Pri nakrúcaní ma ubíja čakanie, rozkúskovanie deja a fakt, že film je absolútne v rukách režiséra. Herec v ňom nemá veľkú šancu.

Čo si podľa vás odnesie divák z filmového a čo z divadelného predstavenia?

– Rozdiel je predovšetkým v tom, že film je konzerva. Divadelné predstavenie je na rozdiel od neho živý organizmus. Každý večer sa opakuje, ale v trochu inej podobe, lebo je iné obcenstvo. Živý kontakt s publikom je vec, ktorá vo filme, samozrejme, neexistuje. Film môžu premietaf každý večer a bude stále rovnaký, aj keď prídu iní ľudia. Divadlo však dokáže reagovať na zmenu publika, zmenu atmosféry v hľadisku a v tom je veľký rozdiel. Myslím si však, že divadelní aj filmoví diváci očakávajú predovšetkým zábavu. Chcel by som ale povedať, že slovo zábava vnímaním v trochu dôstojnejšom význame, ako sa v súčasnosti chápe. Dnes sa o nej

hovorí ako o niečom poklesnutom. Podľa mňa je ale zábava napríklad aj dramatický film, triler alebo trebárs Shakespearov *Hamlet*. Len je to zábava iného typu, než je napríklad Goldonih komédia.

Režirovali ste niekoľko televíznych inscenácií, išlo hlavne o adaptácie hier alebo poviedok. Prečo ste sa postavili za kameru?

– Réžia ako taká ma vždy lákala. Začal som s ňou asi v dvadsiatich dvoch rokoch. Pamätám sa, že som s poslucháčmi VŠMU uvádzal jednoaktovku Slavomira Mrožka *Strip-tíz*. Potom sa naskytla príležitosť režírovať aj v televízii a ja som ju využil. Práca sa mi celkom páčila, hoci som už vtedy považoval televízne inscenácie za akýsi anachronizmus. Buď divadlo alebo film, ale divadlo v televízii je podľa mňa dosť nestrávitelné. Myslím si, že ak niekto v televízii uvidí priamy prenos z divadla, už nikdy do divadla nevkróčí. Zážitok a atmosféra sa jednoducho nedajú sprostredkovať. Televízne inscenácie boli akýmsi kompromisom, ktorý bol znesiteľný. Televízny film, to je niečo iné. Ale napriek tomu, keď človek dostane do rúk slušný text, tak sa s dobrými hercami, ktorých tu máme veľa, dá spraviť celkom obstojná inscenácia.

Máte za sebou rozsiahlu hereckú filmografiu. Striedali ste komediálne i vážnejšie žánre. Viete posúdiť, v čom sa vám hrá lepšie?

– Triedim to trochu inak. Ani nie podľa žánru, ale podľa toho, s kým spolupracujem. Pre mňa je dôležitý režisér. Keď si s ním rozumiem, či už v divadle alebo pri filme, mám potom pocit, že je moja práca užitočná, že z nej niečo nakoniec bude. Bez ohľadu na to, či ide o komédiu alebo o drámu.

Na spoluprácu s ktorým režisérom si teda rád spomínate?

– Nie je ich veľa, ale je ich viac výnimočných. Pokiaľ ide o film a televíziu, je to režisér Ján Roháč. Žil v Prahe a pre mňa so Satinským spravil veľmi veľa. Myslím si, že televízna i divadelná spolupráca s ním bola pre nás kľúčová. Rovnako aj režisér Peter Mikulík, ktorý nás viedol v divadle, ale aj v našich televíznych vystúpeniach, a podobne aj Vladimír Strniško. Dobré sa mi spolupracovalo i s Jurajom Nvotom. A úprimne povedané, to je asi všetko. Pamätám si však ešte veľmi dobre na spoluprácu s Oldřichom Lipským, ktorá bola príjemná.

Momentálne nakrúcate televízny seriál...

– Už to mám za sebou, chvála pánu Bohu...

Prečo? Bolo to také hrozné?

– Zarielok som sa, že už nebudem hrať vo filmoch, lebo mi to už naozaj nie je „bohvieako“ príjemné. Prehovárali ma však tak silno, že som nakoniec neodolal. Seriál sa volá *Kriminálka Staré mesto* a napísal ho Alex Koenigsmark v spolupráci s kriminológom a známym spisovateľom Dominikom Dánom. Nakoniec to bolo celkom znesiteľné. Čakala ma práca s príjemným štábom.

Na Slovensku už dávno nevznikla dobrá komédia alebo tragikomédia. Prečo je to podľa vás tak?

– Myslím si, že na Slovensku už dávno nevznikla nielen dobrá komédia, ale ani dráma. Zdá sa mi, že u nás nevznikajú kvalitné scenáre a neexistuje to, čo som kedysi študoval a volá sa to dramaturgia. Mám pocit, že slovenským filmom bez ohľadu na žáner, chýba dramaturg. Aj keď je v tituloch uvedený.

Sledujete súčasnú filmovú tvorbu? Zaujal vás nejaký titul?

– Áno, ale nestíham vidieť všetko. Zdá sa mi, že *Pokoj v duši* bol solídny dramatický film. Človek, keď z neho odchádza z kina, nemá pocit strateného času. Musím ale povedať, že oveľa viac ma oslovili slovenské dokumentárne filmy, než hraná kinematografia.

Tie majú momentálne aj v zahraničí najviac úspechov.

– Majú úspechy na festivaloch, ale obávam sa, že u nás nemajú ľudia dostatočnú príležitosť ich vidieť. Mali by sa divákovi nejakým spôsobom sprístupniť. Ale druhá vec je, či by ľudia na dokument do kina išli. Nevieť, aké by malo byť riešenie. V tomto smere by možno mohla dosť spraviť televízia. Dokumentárne filmy sú veľmi obsažené, je v nich veľa zaujímavých informácií a majú často veľmi dobrý humor. Som veľký fanúšik slovenského dokumentu.

Stali ste sa prezidentom Art Film Festu. Prečo ste sa rozhodli prijať túto pozíciu?

– Dostal som ponuku od produkčného domu Forza, keď vstúpil do produkcie festivalu. Peter Hledík, ktorý dovtedy festival robil na kolene, im navrhol ako možného prezidenta mňa. S návrhom súhlasili a ja som to kvôli Petrovi Hledíkovi prijal. Ponuka bola dosť nečakaná, ale nijako zvlášť ma nemuseli prehovárať. Nikdy predtým som podobnú funkciu nemal, ale neľutujem svoje rozhodnutie. Vždy sa veľmi teším na každý ročník, aj na spoluprácu s ľuďmi okolo. A teraz, keď prišiel pán Peter Nágel na post programového riaditeľa, je festival zase o niečo iný a myslím si, že kvalitatívne vyššie, než doteraz.

Minulý rok ste po prvý raz zostavovali filmovú festivalovú sekciu To najlepšie z komédie,

ktorá pokračuje v programe aj tento rok. Podľa čoho ste robili výber?

– Vo vlnačšom programe som šiel podľa spomienok na filmy, ktoré ma kedysi oslovili. Vybral som osem rozmanitých, viac či menej komediálnych titulov a aj tento rok som už pripravil niekoľko návrhov. Možnosť výberu je mimoriadne široká. Veľmi veľa filmov som videl a o mnohých filmoch viem. Keď som bol malý chlapec, našiel som po vojne na povale starého otca hŕbu časopisov Kino a Kinorevue ešte z čias Prvej republiky. Boli v nich informácie o všetkých amerických filmoch, hercoch a režiséroch. Vďaka tomu som vedel o mnohých filmoch bez toho, aby som si ich kedy pozrel. Poznal som veľa amerických hercov, ktorých som vo filme nikdy nevidel. Možno niektorých až oveľa neskôr, dodatočne.

V minuloročnom festivalovom výbere ste vyzdvihli okrem iných Petra Sellersa, Louisa de Funesa, máte radi Bustera Keatona. V čom je podľa vás ich komika jedinečná?

– Je veľmi ťažké rozoberať princípy humoru. Sú rôzne, tak ako sú rôzni komici a oslovujú veľmi široké publikum. Mám rád komikov, ktorí majú jemný humor, komiku veľmi neľostujú, ale skôr podhrávajú, než by prehrávali. Aby som bol konkrétny, uvedím príklad. Jim Carrey je mimoriadne populárny komik, ale jeho komika nie je moja šálka kávy. Je príliš excentrický, u neho ide skôr o komiku podobného razenia, akú robil Jerry Lewis. Nehovorím, že je zlý, ale mňa nijako špeciálne neslovuje. Mám rád skôr jemnejší variant. Preto som napríklad spomenul Petra Sellersa. V komickom výraze bol dosť zdržanlivý. A okrem toho ešte obľubujem hercov, ktorí stvárnajú tak-

zvané milovnícke úlohy, ale majú v sebe humor. Taký bol povedzme Cary Grant. Veľmi dobre sa dalo na ňom zabaviť. Skoro by sme mohli povedať, že je komik, a pritom bol milovník. Podobne aj Oldřich Nový.

Ktorí sú vaši obľúbení filmoví tvorcovia všeobecne?

– Svetový film je taký bohatý, že je v ňom ťažké a aj zbytočné robiť rebríčky. Ale jeden z mojich najobľúbenejších režisérov je Billy Wilder. Jeho filmy sú mimoriadne kvalitné a pritom veľmi populárne. Je dosť ťažké spojiť tieto dve veci. Spraví niečo, čo je kvalitné, dobré, na úrovni a zároveň dosiahnuť, aby sa dielo stalo takmer masovo populárne. Prítom sa dá povedať, že robil takéto filmy na bežiacom páse. A nie všetky boli komédie, spomeniem napríklad *Sunset Blvd.* alebo *Stratený víkend*. Veľmi som mal rád Felliniho filmy, Najmä *Amarcord*, ale aj skoršie tituly. Celkom zabudnutý je napríklad jeho film *Podvodník*. Ale takýchto výnimočných tvorcov je oveľa viac a mohli by sme sa o nich ešte dlho rozprávať.

Zapovedali ste sa, že v televízii a vo filme už hrať nechcete, takže si budeme musieť počkať, či vás zase niekto nepresvedčí. Napriek tomu, máte pred sebou nejaké nerealizované plány?

– V divadle sa, samozrejme, ešte chystám na nejaké veci, ale tam sa s nimi netreba nijako zvlášť ponáhľať. Za sebou mám decembrovú premiéru hry *Na fašírky mi nesahaj*. Sú to dialógy trochu inšpirované ruským komikom Jevgenijom Griškovcom. A možno, že sa ešte pustím do niečoho ďalšieho. Mám už aj konkrétny nápad, no radšej o ňom nebudem hovoriť dopredu. Nie som síce poverčivý, ale...

Martina Polívková

Filmové profesie na Slovensku sa zmenili

Aj keď sa možno zdá, že po rozpade Slovenskej filmovej tvorby na Kolibe sa filmári rozplynuli v dave, nezmizli. Osamostatnili sa. Zo „štátom platených turistov“, ako ich zvykli ľudia prezývať, sa tak stali podnikatelia a profesionálne skupiny, ktoré aj v súčasnosti robia slovenskej „filmárčine“ dobré meno vo filmovej priemysle. Pod vplyvom spoločenských zmien prešli aj filmové profesie kus cesty.

V každej fáze dominuje iná profesia

Proces výroby filmu môžeme rozdeliť na štyri hlavné časti, a to vývoj, produkcia, postprodukcia a distribúcia. V minulosti prebiehala prvá fáza v kanceláriách na Kolibe. Jednotlivé tvorivé skupiny pripravovali pod dohľadom dramaturgov projekty, ktoré neskôr prechádzali do realizácie. Niekedy však nie priamočiaro. Niekedy projekty sa kvôli spoločensko-politickej situácii nikdy nerealizovali. Dramaturg bol významným členom tímu, ktorý projekt sprevádzal od prvých riadkov po poslednú verziu strihu. Dnes sa jeho úloha zmenila, rovnako sa zmenil aj názov prvej fázy. V súčasnosti sa stretáme skôr s anglickým výrazom development. Na začiatku je dominantnou profesiou scenárista. Pracuje na téme, píše scenár, na ktorom v ideálnom prípade spolupracuje s režisérom. Dramaturg pôsobí v úlohe konzultanta. Analyzuje potenciál a silu príbehu, spolu so scenáristom hľadá riešenia slabých alebo naivných miest.

Druhou fázou vzniku filmu je jeho produkcia. Na Kolibe sa kedysi vyrábali filmy na základe finančných prostriedkov pridelených na tento účel. V praxi to znamenalo, že povolanie producenta v podobe, v akej ho poznáme dnes, že finančne zabezpečuje vznik i výrobu filmu, neexistovalo. Peniaze jednoducho prišli a okrem filmov, ktoré sa vyrábali pri príležitosti rôznych štátnych osláv a výročí, vystačili aj na ostatnú produkciu. Napríklad v období 70. a 80. rokov minulého storočia sa ročne priemerne vyrábalo osem až desať celovečerných filmov. Namiesto producenta bol za rozpočet zodpovedný vedúci výroby. Prakticky to vyzeralo tak, že vedúci výroby mal k dispozícii hotový scenár i s prideleným dramaturgom a sformoval filmový štáb na čele s režisérom. Ten bol i je však len špičkou ladvy, pretože film by nemohol vzniknúť bez množstva ďalších, často „neviditeľných“ profesií. Je to malý paradox filmu, lebo práca týchto profesií vytvára vizuálnu stránku diela, no ich existencia a spôsob práce sú

divákovi často neznáme, „neviditeľné“. Film je tímová práca a v každej fáze v ňom dominuje iná profesia. Okrem toho záleží aj na type produkcie. Napríklad dnes pri nízkorozpočtových filmoch sa mnoho profesií a ich úloh zlučujú. Dôvodom je, že film je finančne náročný „podnik“, a preto k nemu treba pristupovať efektívne.

Profesie vytvárajú ilúziu skutočnosti

Keď má scenár filmu režiséra, kameramana a rodiaču sa výtvornú koncepciu, vstupuje do hry filmový architekt, ktorý vytvára filmový svet. Pracuje nielen s reálnymi lokáciami, ale aj na zrealizovaní režisérovej koncepcie a svojho autorského pohľadu. Od stoličky až po lietajúci stroj. Architekt zhmotňuje prostredie, v ktorom sa budú postavy pohybovať, žiť a dýchať. Jeho výkresy sú malými výtvarnými dielami, hoci svet, ktorý vytvorí, je často prchavý. V tom je rozdiel oproti bežným architektom, ktorých stavby často vydržia storočia. Tie z filmu sú iba dekoráciami. Napriek tomu však tieto svety mnohým divákovi zostávajú v pamäti. Stačí spomenúť napríklad svet rozprávky *Sol nad zlato* filmoveho architekta Juraja Červíka st. alebo jeho *Slávnosť v botanickej záhrade*, či prácu architekta Františka Liptáka na filmoch Martina Šulíka. V dielach, na ktorých spolupracovali oni alebo desiatky ich kolegov, vstupujeme do svojbytného sveta, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou príbehu.

Hranice rozletu ich fantázie však nie sú nekonečné. Určuje ich rozpočet. V minulosti kolovala klebeťa, že vedúci výroby zvykol nakresliť kružnicu na mapu Slovenska – zvyčajne to bolo do pár desiatok kilometrov v okolí Bratislavy – a architekt sa musel prispôbiť v hľadani

lokácie i nárokoch svojej koncepcie. Populárnu filmársku lokalitou sa však kvôli svojej variabilnosti stala aj Orava. Práve odtiaľto pochádza zopár profesionálov, ktorí sa filmárskym produkciam venujú dodnes. Našiel sa tu neveden kvalitný exteriér pre film a množstvo zručných remeselníkov, ktorí pomohli vytvoriť nezabudnuteľné filmové dekorácie a stavby.

Návrhy filmoveho architekta v konečnej fáze realizujú filmove stavby a zariadenia ich rekvizitári. Pri realizácii obrazu sú však nenahraditeľní aj herci, masky a kostýmy.

Pre každú z profesií je podstatné, že jej hlavným partnerom je skutočnosť, teda ilúzia skutočnosti. Keby sme napríklad hľadali rozdiel medzi prácou vizážistu a umeleckého maskéra, nájdeme ho v tom, že maskér nehľadá na tvári iba prednosti. V mnohých prípadoch je to práve naopak: vytvára na nej životnú skúsenosť postavy. Podľa Juraja Steinera, jedného z najlepších slovenských umeleckých maskérov, vie hercovi dopomôcť k stvárneniu charakteru aj jazva na tvári či špeciická ozdoba vo vlasoch. Obe majú jedno spoločné: pomáhajú hercovi, a tým aj divákovi zažiť pocit. Vytvoril množstvo masiek nielen v televíznych filmoch. Jeho rukopis ako napríklad tvár filmom ako *Rivers of Babylon*, *Všetci moji blízki*, *Muzika* či *Nedodržaný sľub*. Dôležitou osobnosťou výtvarnej zložky filmu je aj Anita Hrošková. Podľa jej slov je pre film ideálne, ak jeden človek zodpovedá nielen za návrhy masiek, ale aj za návrhy kostýmov. Jedným dychom však dodáva, že rovnako inšpirujúca a prínosná pre film je aj spolupráca dvoch profesionálov, i keď vždy je rozhodujúca predstava režiséra. Z jej posledných projektov môžeme spomenúť *Útek do Bucína*, *Tango s komármi* či *Malé*

oslavy. Autoritou kostýmového výtvarníctva na Slovensku je Milan Čorba, ku ktorého posledným projektom patrí film *Obľuboval jsem anglického krále*. Z mladšej generácie nájdeme – najmä v titulkoch českých filmov – mená Katarína Bieliková a Katarína Hollá. S profesiou filmového architekta úzko spolupracujú kostyméri. Ich návrhy sa spravidla šijú, a pokiaľ ide o súčasnosť, tak sa nakupujú. Majú však spoločného menovateľa: voňajú novotou. Aby vyzerali prirodzene a dotvárali charakter postavy (napríklad obnosené šatstvo ako symbol chudoby), tak sa upravujú. Proces, ktorým sa dosahuje efekt obnoseného, sa volá patinovanie. Snom každého kostyméra je však nájsť originálne oblečenie, tak ako sa to napríklad podarilo Kataríne Bielikovej v spolupráci s Beátou Kodajovou vo filme *Želary*. Patinu života vecí využívajú aj filmové stavby. Priestor, rovnako ako oblečenie, nesmie pôsobiť chladne, akoby ho práve niekto zariadil. Práve naopak. Má prezračovať, ako ho jeho majiteľ používa. V tomto zmysle by sa dalo povedať, že filmová chémia by dnes stáčila na samostatný odbor.

Nebezpečné filmárske profesie

Samotné nakrúcanie filmu začína vtedy, keď v minulosti vedúci výroby a dnes výkonný producent alebo produkčný už majú nachystaný plán nakrúcania. Ak by sa nakrúcala scéna s horiacim domom, do hry vstupujú aj profesie, ktorých práca hraničí s nebezpečenstvom. Existuje napríklad jedna profesia, ktorá nad zánikom horiaceho domu smútiť nebude, ba práve naopak, bude ho považovať za umelecké dielo. Sú to výrobcovia špeciálnych efektov. Jeden z priekopníkov tejto profesie na Slovensku, František

„Šuli“ Rakický, vie ako vytvorí ilúziu, že herec strčil ruky do horiacej pahreby, že sa dá vyrobiť pavučina, že predmety či dokonca ľudia vedia letať i chodiť po vode, no najmä vie, čo, kde a kedy vo filme vybuchne.

Rovnakú radosť z nebezpečenstva majú i kaskadéri. Tí slovenskí sú dokonca svetoznámi. V minulosti u nás pôsobila Kaskadérska skupina Jána Hrabinu. Ich prvým filmom bol *Majster Kat*. V súčasnosti na Slovensku pôsobí Kaskadérska skupina Gustáva Kyselicu. Tí spolupracovali napríklad na zahraničných filmoch ako *Gladiátor*, *Čierny jastrab zostrelý*, *Gangy New Yorku*, *Kráľovstvo Gangy* či *Král Artuš*. Okrem pôsobenia v úlohe živých terčov zvyknú občas zastupovať herca aj v úlohe dabléra. Herec sa totiž počas nakrúcania nesmie zraniť, iba ak podľa scenára. A tieto zranenia majú v kompetencii výhradne umeleckí maskéri, zameraní na špeciálne efekty. Kaskadéri sa však pri realizácii svojich úloh zraniť môžu, hoci tréningami profesionáli sa tomu vedú vyhnúť. Rovnako sú na tom i ďalšie profesie, ktoré v slovenských filmoch už takmer neviadať. Ide o odborníkov na staré remeslá, šermiarov a choreografov bojových scén – čo spája v jednej osobe klasik tejto profesie na Slovensku Peter Koza – či cvičiteľov zvierat.

Pokiaľ ide o samotný proces nakrúcania, tak okrem vizuálnej stránky je dôležitá aj zvuková stránka záznamu. Majstri zvuku a zvukári sú zodpovední nielen za nasnímanie dialógov, ale aj ruchov. Sú to zarybí nepriatelia vzdušnej dopravy. V exteriéri ich citlivé mikrofóny zachytia aj zvuk lietadiel. Ak sa tak stane, záber treba vždy zopakovať. Zvukár je jednou z profesií, pre ktorú nakrúcanie nekončí na placi, ale až v štúdiovej postprodukcii.

Menej dôležitá profesia neexistuje

Každá z profesií má niekoľko asistentov. Keby sme si určili napríklad profesie ako producent, režisér, kameraman, zvukár, architekt, kostýmový výtvarník a umelecký maskér, potom každej z nich podlieha niekoľko asistentných funkcií i samostatných profesií. Pri kamere je záujmavou profesia označovaná pojmom grip. Jej vykonávatelia majú na starosti všetky zariadenia, ktoré uvádzajú kameru do pohybu, alebo naopak stability či umiestnenie kamery do náročných podmienok. Dôležitá je aj partia osvetľovačov, bez ktorej by sa ťažko nakrúcal prakticky akýkoľvek záber.

Pri nakrúcaní hádam neexistuje „menej dôležitá“ profesia. Niektoré sú iba menej známe. Napríklad klapka alebo skript. Kedysi sa ako klapka používalo drevené zariadenie usporiadené na tento účel. Dnes už je nástroj digitálny, no má rovnaký účel. Na základe neho sa neskor v štúdiu synchronizuje zvuk a obraz, pretože klapnutie nielen počujeme, ale aj vidíme. Rovnako je potrebné klapnúť aj v prípade, že sa sníma na viaceré kamery. Klapka je potom štartovacou čiarou pre všetky záznamové zariadenia.

Pri teste o filmových profesiách by však mnohí zaváhali nad skutočnou úlohou skriptky. V skratke by sa dalo povedať, že skriptka je zodpovedná za všetko. Ale našťastie nie sama. Pôsobí ako druhá – poistná kontrola, aby sa na nič nezabudlo. V minulosti mala zodpovednosť prakticky za všetko, čo sa nakrútilo. Často chodila aj do strižne a asistovala strihačovi. Má prehľad vo veľkosti nakrútených záberov: celok, polocelok, detail, sleduje, či sa postavy pozerajú v správnej osi pri zmene veľkosti záberov, rovnaké rozmiestnenie rekvizít,

správne kostýmy a masky. Zapisuje, ktoré zábery boli dobré po režisérskej, kameramanskej, zvukovej stránke. Kontroluje správne odznenie replík hercov. V súčasnosti jej prácu uľahčuje fotenie, prípadne nakrúcanie, vďaka ktorému si vie skontrolovať, čo a kde bolo umiestnené. V tejto profesii pôsobila napríklad aj súčasná scenáristka a režisérka Laura Siváková-Paššová.

Nakrúcanie filmu trvá zvyčajne 30 až 60 dní. Niekedy ho zdržia prestoje kvôli ročným obdobiam. Na konci však každý film čaká rovnaký osud: a to je cesta do strižne. Tu sa film „strihá“. V praxi to znamená, že sa skladá po jednotlivých záberoch. Okrem toho sa tu vytvárajú niektoré triky. Potom ide film do zvukovej postprodukcii, kde sa okrem zvuku nahraného na placi – takzvaného synchronu, pridávajú ruchy, hudba a niekedy sa opäť nahrajú aj dialógy hercov, čiže postsynchrony.

Keď je film hotový a putuje k divákovi, jeho uvedenie v kinách často správa za film o filme, ktorý v televíznom vysielaní približuje nakrúcanie filmu. Tento moderný spôsob propagácie, ktorý sa stal veľmi obľúbený, neustále provokuje zvedavosť divákov. Tí chcú vedieť, aké je to počas nakrúcania, ako vznikol ten alebo iný trik. Ale tak, ako kúzelníci, ani filmári neprezrádzajú všetky svoje tajomstvá. Zrejme však je, že filmové profesie na Slovensku nezaniikli, len sa zmenili podmienky ich práce a s nimi aj náplň práce profesií a spôsob jej realizácie. A hoci sú možnosti na uplatnenie filmárskych profesií na Slovensku skromné, filmári hovoria medzinárodným jazykom, a tak je pre nich svet filmu otvorený.

Anna Fífková

(autorka je scenáristka a spolupracovníčka na tejto téme pre dokumentárny cyklus *Slovenské kino*)

Záujem o domácu tvorbu

Rok 2008 bol vo filmovej distribúcii na Slovensku výnimočný. Nielenže vzrástol počet divákov o 20 percent, ale zvýšil sa aj počet premiér domácich filmov a ich návštevnosť. Navštevuje film *Bathory* Juraja Jakubiska sa so 426 901 divákmi stal v roku 2008 najnavštevovanejším. Ako sa darilo slovenským filmom doma v uplynulom roku 2009?

Záujem divákov o domácu tvorbu neklesol. Svedčí o tom napríklad i fakt, že filmu Agnieszky Holland a Kasie Adamik *Jánošík. Pravdivá história* stačili necelé štyri mesiace na to, aby sa s 151 845 divákmi stal nielen tretím najnavštevovanejším filmom roku 2009 na Slovensku, ale i tretím najnavštevovanejším domácim titulom po roku 1993. Mal i najviac distribučných kópií (21), z toho ako prvý domáci titul v histórii aj štyri digitálne.

V desiatke najnavštevovanejších filmov na Slovensku v roku 2009 doplnil Jánošíka na piatej priečke ďalší domáci titul. Debut Vlada Balka *Pokoj v duši* totiž videlo 116 810 divákov a od januárovej premiéry až do začiatku júna bol dokonca na čele rebríčka návštevnosti, kým ho nepredstihla adaptácia románového bestselleru Dana Browna *Anjeli a démoni*. Tretím najnavštevovanejším domácim titulom v roku 2009 sa so 60 454 divákmi prekvapujúco stal debut len 22-ročného Jakuba Kronera *Bratislavafilm*. Darilo sa i dokumentárnym filmom. *Osadné* režiséra Marka Škopa sa s 10 134 divákmi stalo tretím najúspešnejším domácim dokumentom po roku 1993, v klubovej distribúcii to bol dokonca najnavštevovanejší film za uplynulý rok. Spolu malo v roku 2009

v našich kinách premiéru rekordných 18 slovenských titulov, z toho 8 minoritných koprodukcii, teda o sedem viac než v roku 2008 (*prehľad premiérových slovenských filmov a majoritných koprodukcii a ich distribučné výsledky nájdete v tabuľke na str. 29 – pozn. aut.*).

V porovnaní s rokom 2008 mali oveľa vyšší podiel na domácej audiovizuálnej tvorbe minoritné koprodukcie. Sú však medzi nimi i *Jánošík. Pravdivá história* so štátnou podporou 6 miliónov Eur alebo úspešný dokument Petra Kerekesa *Ako sa varia dejiny*, ktorý videlo 4 766 divákov. Podiel Slovenska na ich výrobe však dosiahol len 31, resp. 34 percent. Výsledky ďalších minoritných koprodukcii boli nasledovné: *Sněženky a machiči po 25 letech* (r. Viktor Tauš, 2 880), *Na púdi a neba Kdo má dneska narodeniny?* (r. Jiří Barta, 2 472), *Líštičky* (r. Mira Fornay, 2 207), *Anglické jahody* (r. Vladimír Drha, 1 104) a *T.M.A.* (r. Juraj Herz, 63).

Miro Ulman

(pozn.: *finálne údaje týkajúce sa návštevnosti, tržieb a distribučných spoločností v roku 2009 neboli s výnimkou slovenských filmov v čase uzávierky Film.sk ešte známe, prinesieme ich v marcovom vydaní Film.sk.*)

DISTRIBÚCIA PREMIÉROVÝCH SLOVENSKÝCH FILMOV A MAJORITNÝCH KOPRODUKCIÍ V SR V ROKU 2009

názov	režisér	rok výroby	krajina pôvodu	dátum premiéry	počet kópií	počet predstavení	počet divákov	príemerná návštevnosť na predstavenie	príemerná vstupenka v EUR	príemerná cena vstupenky v EUR	počet divákov na 1 kópiu	distribútor
1. <i>Pokoj v duši</i>	Vlado Balko	2009	SK	29.1.09	15	1 351	116 810	86,46	3,48	3,48	7 787,33	Anna Kováčová v spolupráci s Forza Production House
2. <i>Bratislavafilm</i>	Jakub Kroner	2009	SK	30.7.09	8	956	60 454	63,24	3,95	3,95	7 556,75	Continental Film
3. <i>Tango s komárnami</i>	Miloslav Luther	2009	SK-CZ	22.1.09	8	870	40 613	46,68	3,98	3,98	5 076,63	Continental Film
4. <i>Neodrodzaný slub</i>	Jiří Chlumský	2009	SK-CZ-US	30.4.09	13	967	30 518	31,56	2,87	2,87	2 347,54	SPI International
5. <i>Něbo, peklo... zem</i>	Laura Šiváková-Paššová	2009	SK-CZ	16.4.09	8	678	13 808	20,37	3,71	3,71	1 726,00	Continental Film
6. <i>Ženy mého muže</i>	Ivan Vojnár	2009	SK-CZ-HU	25.6.09	7	533	12 269	23,02	3,43	3,43	1 752,71	SPI International
7. <i>Osadné</i>	Marko Škop	2009	SK-CZ	3.9.09	3	256	10 134	39,59	1,35	1,35	3 378,00	ASFK
8. <i>Veľký rešpekt</i>	Viktor Csudai	2008	SK	5.3.09	5*	240	2 070	8,63	3,27	3,27	414,00	Magic Box Slovakia
9. <i>Hranica</i>	Jaro Vojtek	2009	SK	12.11.09	2	64	1 698	26,53	1,42	1,42	849,00	ASFK
10. <i>Momentky</i>	Peter Kristúfek	2008	SK	1.10.09	1*	16	298	18,63	2,49	2,49	298,00	Continental Film
Spolu slovenské filmy a majoritné koprodukcie					70	3624	111 408	30,74	3,29	3,29	1 591,54	

* film sa premietal z DVD

Slovenské filmy v českej distribúcií

Po rekordných deviatich premiérach slovenských a koprodukčných filmov v Českej republike v roku 2008 sa vlni dostalo do českých kín ešte o päť našich titulov viac, pričom tri z nich – minoritné koprodukcie *Ježš je normální!* Terezy Nvotovej, *3 sezóny v pekle* Tomáša Mašína a *Okno ve zdi* Miloša J. Kohouta na slovenskú premiéru ešte len čakajú. Na rok 2010 je u našich západných susedov naplánovaných už sedem slovenských a koprodukčných premiér. Od 14. januára sa v programe prehliadky Projekt 100 hrajú v obnovej premiére *Vtáčkovia, siroty a blázni* Juraja Jakubiska, šesť kópií filmu Laury Sivákovej-Paššovej *Nebo, peklo... zem* začalo púť po českých kinách 28. januára a *Osadné* Marka Škopa by mala distribuovať Asociácia českých filmových klubov od 11. februára. Na máj je naplánovaná premiéra voľného pokračovania dokumentu *Nicholas Winton – Síla ľudskosti* s názvom *Nickýho rodina* opäť v réžii Mateja Mináča. Do českých kín sa dostanú i dve snímky, na ktorých sa Slovensko podieľalo ako minoritný koproducent. Film Ondřeja Trojana podľa predlohy Petra Šabacha *Občiansky preukaz* (21. 10.) a pokračovanie *Dívky na košťeti* s názvom *Saxana – veletrh strašidel* (december 2010).

(mira)

V Čechách sa premietajú Vtáčkovia, siroty a blázni

Od polovice januára do konca mája sa v stovke českých kín premietajú snímka Juraja Jakubiska *Vtáčkovia, siroty a blázni*. K divákovi sa dostáva ako jeden z ôsmich filmov nekomerčnej putovnej prehliadky Projekt 100 – 2010 v Českej republike, pričom práve tento film je uvedený v digitálnej verzii a každé kino, ktoré ho zaraďuje do programu, dostane z vydavateľstva Slovenského filmového ústavu (SFÚ) monografiu Juraj Jakubisko od dvojice autorov Vlastimil Zuska a Peter Michalovič. Výber Slovenského filmu do prehliadky Projekt 100 nie je ničím výnimočný. Počas šesťnásťročnej histórie podujatia od roku 1995 bolo v jeho programe uvedených už 6 dlhometrážnych a 12 krátkometrážnych a stredometrážnych slovenských filmov. Medzi celovečernými snímkami okrem tohtoročného Jakubiskovho filmu *Vtáčkovia, siroty a blázni* sa v minulosti premietali aj jeho film *Zbehovia a pútnici* (uvedený v roku 1996), ďalej *Obrazy starého sveta* (2008) a *Ružové sny* (1999) Dušana Hanáka, *Lalie poľné* (2002) Ela Havettu a *Sladké hry minulého leta* (1998) Juraja Herza. Tohtoročná prehliadka Projekt 100 sa na jeseň tradične uskutoční aj na Slovensku, no na rozdiel od programu v Českej republike uvedie až desať titulov. Sedem zahraničných filmov bude pre obe republiky spoločných, namiesto Jakubiskovho filmu sa však u nás bude premietiť nový film Jana Švankmajera *Prežij svoj život (teória a prax)*, ako deviaty titul je do programu zaradený film Andrzeja Wajdu *Tatarak* a desiaty titul prehliadky organizátori doplnia po MFF v Berlíne a Cannes.

(sim)

Nová súťaž slovenských dokumentov

Piaty ročník Medzinárodného filmového festivalu Cinematik v Piešťanoch, ktorý sa uskutoční od 9. do 15. septembra 2010, ponúkne okrem hlavnej súťažnej kategórie – Meeting Point Europe (Miesto stretnutia Európa), konajúcej sa pod záštitou Medzinárodnej organizácie filmových novinárov FIPRESCI, aj súťažnú novinku, kategóriu venovanú slovenskej dokumentárnej tvorbe – Dok.sk. Priestor tak dostanú domáci filmoví dokumentaristi, pre ktorých by sa mal MFF Cinematik stať dôležitou a efektívnou medzinárodnou platformou. Prihlásené celovečerné dokumentárne tituly (nad 52 minút) uvedené do kinodistribúcie v časovom období od 15. augusta 2009 do 15. augusta 2010, zhodnotí medzinárodná porota. Výrazný film získa ocenenie Cinematik.doc pre najlepší slovenský dokument. Domáci tvorcovia dostanú súčasne možnosť osobne filmy uviesť a po projekciách odpovedať na otázky festivalových divákov. Súčasťou novej súťažnej sekcie bude seminár venovaný dokumentárnej tvorbe a panelová diskusia o stave a pozícii dokumentu v slovenskej audiovizii. (ts)

Startuje druhá séria dokumentov GEN.sk

Dňa 15. januára 2010 na Dvojke STV odštartoval druhú sériu profilov GEN.sk – Galéria elity národa portrét legendy slovenskej populárnej hudby Miroslava Žbirku v réžii Juraja Jakubiska.

V druhej sérii cyklu sa objaví približne štyridsať osobností, ktoré šíria dobré meno Slovenska doma i vo svete. Diváci uvidia napríklad portrét mladého svetového huslistu Dalibora Karvaya v réžii Olgy Pohánkovej, organistu Ferdinanda Klindu v réžii Mariána Chudovského, zakladateľa festivalu Bienále ilustrácií Bratislava (BIB) Dušana Rolla, ktorý sa na pláci stretnie s režisérom Jarom Rihákom, ale aj grafika – ilustrátora Miroslava Cipára, ktorého portrét pripravil Jaro Vojtek. Cyklus krátkometrážnych televíznych dokumentárnych filmov GEN.sk prezentuje významné žijúce osobnosti Slovenska, inšpirovaný je rovnomeným projektom Fera Feniča, ktorý zaznamenal výrazný divácky úspech v Čechách aj na Slovensku.

Producentom cyklu je spoločnosť Trigon Production, s.r.o., koprodukčným partnerom Slovenská televízia (STV).

(ts)

Pavol Barabáš uzavrel ďalší rok úspešne

Slovenský dokumentarista Pavol Barabáš zavŕšil rok 2009 úspešne. Jeho film *Carstenz – Siedma hora* získal na 3. festivale outdoorových filmov v slovinskom meste Bovec, ktorý sa konal v dňoch 29. a 30. decembra, dve zo štyroch ocenení. Snímka vyhrala v kategórii Príroda a životné prostredie a rozhodnutie medzinárodnej poroty potvrdili svojím hlasovaním aj samotní diváci, ktorí Barabášovmu filmu udelili Cenu divákov. Na treť ročník festivalu bolo do súťaže vybraných 20 snímok zo Slovenska i zahraničia, ocenené filmy majú diváci možnosť opäť vidieť na veľkom plátne, a to 7. a 8. februára 2010 v kine Kinodor v Ljublane. (sim)

(sim)

Portrét tela

Film *Hlad* je, viac než čímkol'vek iným, portrétom tela. Prostredníctvom osudov tiel konkrétnych ľudí vo väznici Maze vypovedá o ideí telesnosti, poslednej inštancii deliacej človeka od smrti. V našich končinách nie celkom obvyklá perspektíva sa v podaní talentovaného britského (pôvodne výtvarného) umelca Steva McQueena stáva zdrojom zdrvivujúceho zážitku.

Ako základ rozpravy o existencii poslúžil McQueenovi a jeho spoluscenáristovi Endovi Walshovi príbeh dobrovoľníka IRA Bobbyho Sandsa. Mladík si ako nástroj protestu proti statusu väzňa zvolil vlastné telo: rozhodol sa pre hladovku. Umrrel vo veku dvadsaťsedem rokov po šesťdesiatich šiestich dňoch protestu. Sandsa však nesledujeme od úplného začiatku filmu. V úvodných scénach tvorcovia predstavujú dozorca Lohana a ukazujú jeho denný rituál – raňajky, príchod do práce. Expozícia postavy realizujú bez slov. McQueen dokonca pôvodne zamýšľal urobiť celý film bez slov, až s príchodom

scenáristu Endu Walsha do tvorivého tímu tento prístup zmenil. I tak dôraz kladie predovšetkým na telesné prejavy (vidíme napríklad, ako si dozorca umýva bolestivé hánky, až neskôr sa dozvedáme, ako k poraneniu došlo). V samotnom väzení autori upriamujú pozornosť na nového väzňa Daveyho Gillena, ktorého očami sa divák zoznamuje s priestorom a pomermi vo väznici. Hlavný hrdina Sands sa na scéne objavuje až neskôr.

McQueen a jeho spolupracovníci sa vydali celkom inou cestou, než býva zvykom v prípade filmov z väzenského prostredia. Divákovi neposkytujú možnosť priblížiť sa k postavám. Tie totiž nie sú jednoznačne a dôsledne psychologicky prekreslené a k dispozícii je len málo informácií o nich. Divák sa tak ocitá v zvláštnej pozícii – pribežne navodzovaná perspektíva hrdinov je zároveň rôznymi prostriedkami opäť narúšaná. Ide o mimoriadne pôsobivú evokáciu momentu, keď sa človek stáva subjektom aj objektom zároveň (a tým pádom

foto: ASFK

nie je ani jedným, ani druhým úplne). Jedinou istotou za týchto okolností je len jeho telo.

Centrom *Hladu* je dialóg Bobbyho a kňaza o zvolenej forme protestu. Scéna nachádzajúca sa prakticky presne uprostred rozprávania je vďaka svojej štruktúre (začína sa sedemnášfminútovým záberom), gradácii a intenzite pomyselným vrcholom diela. Brillantne napísaný a interpretovaný rozhovor predstavuje Bobbyho motívy, názory, postoje a jeho rozhodnutie. Počas neho dochádza k radikálnemu odmietnutiu všetkých „civilizačných nánosov“. Do pol pásu nahý Bobby sa postupne vyzlieka z rodinných, spoločenských, náboženských a morálnych väzieb a konvencií, obhajujúc svoje právo na rozhodnutie konať a na odmietanie bezradne sa prizerať.

Celkovo je McQueenov film postavený na niekoľkých kľúčových prvkoch: na premyslenom vizuálnom štýle, ktorý v značnej miere ovplyvňuje prostredie, kde sa film odohráva (dlhé zábery snímané statickou kamerou striedajú obrazy pripomí-

najúce pohľad vtákov nielen uhlom, ale aj pohybom), na dôsledne rozvrhutej dramaturgii rozprávania, rozdeleného na štyri takmer rovnako dlhé hlavné časti, a na výnimočných hereckých výkonoch, pričom vyzdvihnúť treba predovšetkým Michaela Fassbendera v úlohe Bobbyho. Podstatné je nielen to, čo podstúpil pre rolu (tzv. crash diet – nárázová diéta), ale celková sugestivita jeho mimoriadne fyzického prejavu. Vzhľadom na McQueenovu metódu musel totiž Fassbender mobilizovať všetky svoje fyzické sily a schopnosti, čo sa mu podarilo bravúrnym spôsobom. Kvalitnú hereckú prácu odvádzajú aj Liam Cunningham (otec Moran), Stuart Graham (dozorca Lohan) či Brian Milligan (Davey Gillen).

Hoci je *Hlad* pomerne nepríjemný, je to mimoriadne presvedčivý a pôsobivý divácky zážitok. Okrem toho ide o jeden z najlepších filmov posledných rokov.

Michal Michalovič

(autor je absolvent
filmovej vedy na FTF VŠMU)

Hlad (Hunger, Veľká Británia / Írsko, 2008)

Réžia: Steve McQueen. **Scenár:** Enda Walsh, Steve McQueen. **Kamera:** Sean Bobbitt. **Hudba:** David Holmes, Leo Abrahams. **Strih:** Joe Walker. **Hrajú:** Michael Fassbender, Liam Cunningham, Stuart Graham, Brian Milligan, Liam McMahon, Karen Hassan, Helen Madden, Des McAleer a ďalší. **Minutáž:** 96 min.

foto: ASFK

Spieť ľudských vzťahov

foto: ASFK

Vymyslieť pravidlá Dogmy 95 trvalo dvom dánskym režisérom Larsovi von Trierovi a Thomasovi Vinterbergovi dvadsaťpäť minút po jednej prepätej noci. Uznanie divákov i odborníkov si však umelci získali až o tri roky neskôr, keď Vinterbergov film označovaný za Dogmu č. 1 – *Rodinná oslava* (1998) získal Cenu poroty na MFF Cannes. Zatiaľ čo snímka *Rodinná oslava* prenikala do najhlbších zákutí ľudskej duše a odkrývala pravú podstatu charakterov svojich postáv, o desať rokov neskôr pristúpil Vinterberg k svojej režížnej práci i k samotným postavám s odstupom a humorom. Do distribúcie klubových kín práve prichádza jeho nekonvenčná melodramatická komédia *Keď sa muž vracia domov*.

Hlavní hrdinovia filmu sa opäť stretávajú pri jednom stole, tentoraz však za iných okolností. Známy operný spevák Karl Kristian Schmidt (Thomas Bo Larsen) sa vracia domov. Mestečko sa v horúcich letných dňoch s veľkou slávnou chystá privítať svojho rodáka. Panoptikum postáv príznačných pre severanov vnáša už od začiatku do filmu prvky humoru. Labilný manažér hotela dbá na poriadok veľkolepých priprav, excentrický šéfkuchár vykonáva s kolegami rituálne tance okolo prvotriedneho jedla a skladá „mušketersky“ sľub v mraziacom boxe, nepozvaná kapela si nevie nájsť svoje miesto... A hlavný hrdina, mladý zajakávajúci sa čašník Sebastian (debutujúci Oliver Møller Knauer) v tom

zmätku ešte stihne originálnym spôsobom oznámiť svojej snúbenici, že má inú. Jeho osudová láska Maria prišla do hotela z psychiatrickej liečebne a nesie si so sebou vlastnú traumu. Sebastianovi jeho lesbická matka zasa prezrádza, že jeho mŕtveho otca vlastne nezrazil vlak, že stále žije a odhaľuje mu jeho identitu. Sebastian ťažko znáša novú informáciu, že je potomkom slávneho speváka Karla Kristiana. A na každá z postáv svojim správaním naznačuje napätie a všetci v sebe dusia veľké emócie. Tie naplno prepuknú až pri slávnostnej večeri a nič už nemôže byť ako predtým. Vnútorne pocity postáv pripomínajú chaos v hotelovej kuchyni, do ktorej sa kamera neustále vracia. Hereckí predstavitelia stvárnilli svoje

foto: ASFK

postavy civilne a práve vďaka nim si snímka udržala realistické vyznenie.

Film *Keď sa muž vracia domov* je typickým vývarom súčasnej škandinávskej kinematografie, do ktorého autor nezabudol pridať melodramatickú zápletku vychádzajúcu zo spleť ľudských vzťahov. Film okorenil dávkou humoru a nezabudol ani na zveličenie a z toho prameniace náznaky paródie i sebareflexie (odstup od slávnej *Rodinnej oslavy*). Film hýri krásnymi teplými farbami, lúče slnka prenikajú cez sklá okien a vytvárajú odlesky na tvárach hrdinov či vo vlasoch osudovej lásky. Všetko vyzerá a vonia veľmi pekne, škoda len, že režisér zabudol svoj vývar trochu „posoliť“.

Na druhej strane, aj keď teplé farby sú pre škandinávsku kinematografiu nezvyčajné, Vinterbergovmu filmu dodávajú nádych bezstarostnosti a do určitej miery i plánovanej gýčovosti. Lúče slnka prenikajúce do miestností, vlniace sa obilné polia, aj svetlo zmäčkujúce tváre hlavných hrdinov posávajú

Vinterbergovu tvorbu do úplne inej roviny. A síce tam, kde kedysi platili prísne pravidlá Dogmy (absencia hudby, počiatočnej nevychádzajúcej prírodzenej prostredia, prirodzená farba obrazu bez filtrov), ostala už len neustále sa pohybujúca ručná kamera Anthony Doda Mantleho. Režisér stavil na nie celkom zjavnú hru s divákom a so zaužívanými klíšé. Spolu so scenáristami Mortenom Kaufmannom a Mogensom Rukovom vytvorili spleť milostných i vzťahových trojuholníkov, ústiach do dramatických situácií. Práve vďaka spomínanej „mäkkosti“ obrazu i celého dieťa postavy nepôsobia tragicky a jemný humor dáva snímke potrebnú ľahkosť komédie.

Keď sa muž vracia domov je divácky vďačný film. Uznanie si získal aj na Medzinárodnom filmovom festivale v nórskom Haugesunde a rovnako môže byť príjemným spštením ponuky slovenských filmových klubov a kín.

Nina Šilanová
(autorka je absolventka
filmovej vedy na FTF VŠMU)

Keď sa muž vracia domov (En mand kommer hjem, Dánsko / Švédsko, 2008)

Réžia: Thomas Vinterberg. **Scenár:** Morten Kaufmann, Mogens Rukov, Thomas Vinterberg. **Kamera:** Anthony Dod Mantle. **Hudba:** Johan Söderqvist. **Strih:** Søren B. Ebbe, Valdis Oskarsdóttir. **Hrajú:** Oliver Møller Knauer, Thomas Bo Larsen, Ronja Mannov Olesen, Helene Reingaard Neumann, Morten Grunwald, Gitte Christensen a ďalší. **Minutáž:** 93 min.

Čas na Príbeh

Tento mesiac do slovenských kín prichádza dokumentárny životopisný film Miloslava Šmíd-majera s názvom *Miloš Forman: Co tě nezabije...* Na prvý pohľad ide o tradičný medailón významnej osobnosti, ktorý si nenárokujú na pozitívne hodnotenia kritiky, ani sa nesnaží podliehať estetickým kritériám a už vôbec nie nárokom na originalitu v oblasti dokumentárneho žánru či autorskej jedinečnosti.

Príli dŕmkuje tvorivé stretnutie Formana s jeho dvomi staršími synmi Matějom a Petrom pri inscenovaní *Dobře placené procházky* v Českom národnom divadle v roku 2007. Miloš Forman už jazzovú operu dvojice Suchý/Šlitr raz spracoval. Spolu s Jánom Roháčom ju v roku 1966 nakrútil ako čiernobiely televíznu inscenáciu. Šmíd-majerov dokument ale nekladie dôraz ani na profesionálnu stránku divadelnej udalosti, samotnej inscenácie sa dotýka iba okrajovo. Slúži mu predovšetkým ako médium a len ako konkrétne ukotvenie vzťahu režiséra a jeho synov. A do tejto tvorivej rodinnej idylly súčasnosti je navyše vložená aj retrospektívna línia Formanovej kariéry. Režisérovým spomienkam tu nastavujú zrkadlo pôsobivé výpovede takých osobností a hviezd, akými sú scenárista Jean Claude Carrière či herci Michael Douglas, Javier Bardem, Natalie Portman a ďalší. Napriek tomu, že sa režisér Miloslav Šmíd-majer filmársky venoval Formanovmu osudu už v roku 1990 vo filme *Drž sa toho sna*, v ktorom zachytil režisérovu cyklistickú púť z Paríža na MFF Karlove Vary, ocitlo sa niekoľko záberov z tohto podobenstva o vytrvalosti iba

pod záverečnými titulkami nového životopisu.

Sila dokumentu *Miloš Forman: Co tě nezabije...* stojí na osobnosti hlavného protagonistu. Divák určite ocení, že žijúca legenda českého filmu zoči-voči ponúka svoje šfavnaté rozprávačské majstrovstvo. Forman rozpráva historky z filmárskeho prostredia tak, aby sa poslucháč cítil, že je sám súčasťou komunity, o ktorej sa hovorí. Umožňuje mu presun v čase a intímny náhľad do kuchyne českej filmovej ikony, ktorú tak zbavuje učebnicovej dvojzrnmernosti. Nechá ho pocítiť úkosť štyroch stien malej pražskej izby, v ktorej sa dvakrát pokúšal založiť rodinu. V nose ho pošteklí autentickým dymom plameňa, ktorý vzbíkal v kruhu režisérov francúzskej novej vlny, keď sa rozhodli odkúpiť Formanov film *Hoří má panenko* (1967). Ale väčšinu z toho mnohí Formanovi priaznivci prežili už pri čítaní jeho autobiografie *Co já vím?* alebo pri knižných spomienkach Josefa Škvoreckého *Všichni ti bystří muži a ženy* a akosi sa nedá veriť, že by to isté alebo lepšie bolo možné prežiť prostredníctvom konzervatívnej kamery Martina Kubalu a Vlastimila Žána, ako vo vlastných čitateľských predstávach. Z tohto hľadiska by bolo dobré rozlišovať medzi českým a slovenským divákom. Keďže pre našich západných susedov je Forman istým druhom národného hrdinu, dá sa očakávať, že väčšina populácie je jeho životopis naozaj známy. Na druhej strane je možné, že český divák „pána režiséra“ rád počúva vždy, znovu a v najrôznejších prevedeniach. Netreba zabúdať, že životná/režijná dráha tohto filmového

veterána je stále otvorená. Žiadna z predchádzajúcich biografii, či už knižných alebo filmových, zatiaľ nestihla zmapovať napríklad vznik filmov *Muž na Mesiaci* (1999), *Goyove přízraky* (2006) alebo Formanov reparát z otcovstva – jeho druhé dvojčatá Andy a Jimmy nosia mená podľa herca a postavy filmu *Muž na Mesiaci*.

Skutočný význam dokumentu čaká na pozorného a trepezlivého diváka v podobe poslávstva, ktoré prináša prostredníctvom svojho hrdinu z inej doby. Z doby, kde mali svoje miesto príbehy s veľkým „P“. Miloslav Šmíd-majer vo svojej produkčnej spoločnosti Bio Illusion už vytvoril viacero profilových dokumentov. Aj tie, podobne ako snímka *Miloš Forman: Co tě nezabije...*, už vo svojom názve nesú leitmotív filmu, ktorý je zároveň kľúčom k zobrazovanej osobnosti: *Magdaléna Kožená: Cesta za Orfeem* (1999), *Lucie Bílá: Život je zebra* (2000) či *Adriana Sklenářková: Inspirace* (2004). Miloš Forman je žijúcim hrdinom „amerického sna“. Dôkazom, že veľké príbehy nevy-mreli. „Selfmademan“, ktorý mal tak trochu aj šťastie, že žil v dobe, kedy sa spoločnosť rozdeľovala na dobrých a zlých a kedy Amerika bola ešte krajinou neobmedzených možností. Šmíd-majerov Forman je aj veľký praktik. Demýtizuje inovatívne postupy filmárov českej novej vlny, keď hovorí napríklad o pravých dôvodoch používania nehercov (známi herci boli časovo vyrazení a kládli si pri-

veľké nároky). Nepopiera, že svoje filmy vždy nakrúca ako príbehy pre diváka, a to vždy iného v každej dobe i v každej krajine. Sám seba vidí ako hrdinu zašlých čias, čo Šmíd-majer nevieravo ilustruje vložením historky o medveďovi, ktorý sa jedného dňa pozeral Formanovi do očí cez presklenú stenu jeho newyorského domu. Malým synom bol medveď ľahostajný. Zdal sa im menej autentický, než veľké ľadové medvede, ktoré môžu dnešné deti každý deň pozorovať v ZOO. Túto historku ale pointuje vtip o tom, ako si medveď cez sklo obzeral ocenenia z Berlinale – sošky Strieborného medveďa. Aj takými, naoko nevinnými, bonmotmi sa pripomínajú okolnosti, akými dobrácky český „táta“ dosiahol tie najvyššie méty. A napokon, v pestrých výpovediach slávnych kolegov a priateľov Miloša Formana z celého sveta sa jeho osobnosť netriešti, ale postupne sa zhmotňuje do podoby úsmevného českého chlapíka, vždy obomi nohami pevne stojaceho na zemi.

Keď režisér dokumentu Miloslav Šmíd-majer nepredviedol inovatívny pohľad na klasika českej kinematografie, ale nechal ho opäť rozprávať svoj príbeh, asi bol presvedčený, že by ho dnešní diváci potrebovali počuť a vidieť. Miloš Forman vo filme fajčí svoj povestný „doutník“ 110 minút, ale pokojne by ste mu dopriali aj dlhší.

Eva Križková
(autorka je filmová publicistka)

Miloš Forman: Co tě nezabije... (Česká republika, 2009)

Scenár a réžia: Miloslav Šmíd-majer. **Kamera:** Vlastimil Žán, Martin Kubala. **Hudba:** Petr Maláček. **Strih:** Jakub Vansa, Ondřej Stibor. **Účinkujú:** Miloš Forman, Martina Formanová, Petr a Matěj Formanovci, Andy a Jim Formanovci, Jean-Claude Carrière, Saul Zaentz, Paul Rassam, Annette Bening, Woody Harrelson, F. Murray Abraham, Javier Bardem, Michael Douglas a ďalší. **Minutáž:** 110 min.

Michel Chion:
Film, a Sound Art

(Columbia University Press, New York 2009, 536 strán)

Skladateľ konkrétnej hudby a odborník na zvuk vo filme Michel Chion poukazuje na skutočnosť, že vnímanie filmu je viac, než len vizuálny proces. Práve nespočetné množstvo rôznych kombinácií obrazovej a zvukovej zložky je to, čo umožňuje kinematografii interpretovať, a nie iba reprodukovat' svet okolo nás. Zároveň však pre Chiona éra nemého filmu neskončila s nástupom zvuku, ale pretrváva aj počas neskoršieho vývoja filmového umenia. Publikácia, ktorá nad-

väzuje na autorove predchádzajúce knihy *The Voice in Cinema* a *Audio-Vision: Sound on Screen*, je rozdelená na dve časti. V prvej sa autor venuje dejinám zvuku od samotného vzniku kinematografie až po súčasnosť, druhá časť s názvom *Estetika a poetika* približuje špecifickú prácu so zvukom v dielach konkrétnych režisérov ako Alfred Hitchcock a Orson Welles, ale aj Jacques Tati či Andrej Tarkovskij.

Jonathan Beller:
The Cinematic Mode of Production
Attention Economy and the Society of Spectacle

(University Press of New England, Hanover and London 2006, 332 strán)

Jonathan Beller, jeden z najoriginálnejších filmových teoretikov súčasnosti, vo svojej práci skúma vzťah a vzájomné ovplyvňovanie sa filmu a nových médií, a globálneho kapitalizmu, pričom pracuje s prelomovými, nielen filmovými a filmovo-teoretickými dielami 20. storočia – od Marxa a Taylora, cez Vertova a Eizenštejna, až po Debraya a Lacana. Kinematografia a jej nasledovníci ako televízia, video či internet, sú v Bellerovej práci vní-

maní ako deteritorializované továrne, v ktorých diváci „pracujú“ – vykonávajú produktívnu činnosť. V tejto súvislosti používa prirovnávanie, že tak ako v skutočných továrňach robotníci vykonávajú usporiadané fyzické operácie na pohybujúcich sa objektoch, aby vytvorili tovar, diváci v kine rovnako vykonávajú usporiadané vizuálne operácie na pohybujúcich sa fragmentoch filmu a vytvárajú tak obraz...

Carl Plantinga:
Moving Viewers
American Film and the Spectator's Experience

(University of California Press, Berkeley 2009, 280 strán)

Akým spôsobom vzniká pri sledovaní filmu emocionálna skúsenosť? Odpoveď na túto otázku hľadá profesor filmových štúdií Carl Plantinga, ktorý pátra i po príčinách toho, prečo divákov emócie a jeho stotožnenie sa s hrdinami filmového príbehu získavajú vo filmovej teórii relatívne málo priestoru. Kým v tradičnej línii západného myslenia boli emócie považované za protiklad „rácie“ a za prekážku v kritickom a logickom

myslení, nový vývoj v kognitívnej psychológii a filozofii prináša do tohto postoja zmenu. Plantinga prostredníctvom hĺbkovej analýzy hollywoodskeho mainstreamového filmu poukazuje na zmyslovú povahu kinematografie, pôsobiacej zároveň na divákov zrak i sluch, a využíva kognitívne vedy, aby vysvetlil, ako môže mať filmové dielo ten istý emocionálny vplyv na diváka v rozličných krajinách, a častokrát i v odlišných kultúrach.

Paolo Cherchi Usai:
The Death of Cinema
History, Cultural Memory and the Digital Dark Age

(British Film Institute, London 2008, 134 strán)

Kurátor oddelenia filmov v George Eastman House, odborník na uchovávanie filmového materiálu a zároveň filmového dedičstva a zároveň filozof Paolo Cherchi Usai poňal svoju provokatívnu esej na tému „smrť kina“ ako ironický súbor aforizmov a listov, venujúcich sa okrem iného problematike „záchrany“ filmového dedičstva prostredníctvom jeho digitalizácie. Do akej miery je takýto prístup skutočnou záchranou média a do akej miery príspevom k jeho zániku? Koľko filmov, upadajúcich do večného zabudnutia či nenávratne zničených, pripad-

ne na jeden „reštaurovaný“ film v digitálnej podobe? Ide skutočne o reštaurovanie alebo len o široký marketingový ťah? Publikácia prináša odpovede na tieto otázky, ktoré v jej úvode nastoluje režisér Martin Scorsese. Práve ten túto publikáciu nazýva elegiou za tisíce filmových kópií, ktoré sú každý deň zničené, a zároveň tragickým portrétom kultúry, ignorujúcej nenávratnú stratu vlastného obrazu.

Monika Mikušová
(autorka je filmová teoretička)

Publikácie sú k dispozícii v knižnici SFÚ.

Bathory

(Bontonfilm)

Divácky najúspešnejší domáci film v ére samostatného Slovenska

prichádza na slovenský trh v troch podobách: ako klasické DVD, darčkové balenie v podobe knihy s fialovým zamatovým obalom obsahujúcej DVD a dve CD s hudbou z filmu a s kompozíciami, ktoré vo filme použité neboli, i v podobe Blu-ray disku. Réžisér Juraj Jakubisko sa v ňom snaží ukázať, že Alžbeta Báthoryová (1560 – 1614) nebola najväčšou vrahyňou všetkých čias, ale obeťou intrig. Pri písaní scenára využíval nielen historické fakty, ale naplno

popustil uzdu aj svojej fantázii. Svetlo sveta tak neuzrel klasický veľkofilm, aký poznáme napríklad z poľskej či ruskej kinematografie, ale žánrová zmes od drámy, cez akčný a romantický film až – vďaka dvojici mníchov, ktorí akoby prišli z *Tajomného hradu v Karpatoch* – ku komédii. Film sa nakrúcal v angličtine, ale na DVD vychádza v slovenskej a českej verzii (titulky a dabing DD5.1) s obrazom vo formáte 16:9. Medzi bonusmi sú Profil Juraja Jakubiska, Film o filme, nepoužité scény, fotograféria, ponuka Jakubisko filmu (vrátane DVD s filmami, na ktoré má práva SFÚ) a videoklip k piesni Katky Knechtovej, ktorá napokon nebola použitá vo filme a nie je ani na soundtrackoch v darčkovej verzii.

Na púde aneb Kdo má dneska narodeniny?

(Magic Box)

Vďaka minoritnej koprodukcii s Českou republikou a Japonskom

sa takmer tridsať rokov po filme *Krvavá pani* Viktora Kubala, ktorý bol mimochodom podobne ako *Bathory* tiež inšpirovaný legendou o krutej Čachtickej panej, stal súčasťou domácej audiovizuálnej tvorby ďalší dlhometrážny animovaný film. Škoda, že náš podiel na ňom bol s výnimkou zastúpenia na dramaturgii (Rudolf Urc) a produkcii (Anton Drobný) len finančný. *Na povale alebo Kto má dnes narodeniny?* totiž nakrútil významný český tvorca animovaných filmov Jan Barta

(vlani vydali Levné knihy DVD s jeho snímkami *Krysař*, *Diskjockey* a *Zaniklý svět rukavic*), ktorý sa po niekoľkoročnej snahe preniesť na filmové plátno animovaného Golema, rozhodol nakrútiť kombinovanú animovanú rozprávku plnú fantázie, dobrodružstiev, komických situácií a napätia, odohrávajúc sa za zatvorenými dverami zaprášenej povaly. Odložené hračky v nej musia podstúpiť boj na život a na smrť, aby zachránili svoju kamarátku bábiku Kámilku z moci vládcu Ríše zla. Film s českým a slovenským zvukom DD5.1 a českými a anglickými titulkami a obrazom vo formáte 16:9 dopĺňajú ako bonusy Film o filme, trailer, fotograféria, fotky z predpremiéry v Japonsku a profil režiséra.

T.M.A.

(Magic Box)

Rodák z Kežmarku, režisér Juraj Herz

zanechal nezmatateľnú stopu v slovenskej, českej i nemeckej kinematografii. Po mnohých rokoch sa filmom *T.M.A.* konečne vrátil k svojmu obľúbenému žánru, ktorému sa v bývalom Československu venovať nemohol – k hororu. Film sa u nás zhruba v rovnakom termíne objavil v kinách i na DVD a získal už ocenenia za najlepšiu réžiu a kameru na Horrorfeste v Juhoafrickej republike. Réžiséra oslovil scenár hudobníka a výtvarníka Martina Némca, ktorý už v roku 1996

získal 1. cenu Nadácie Miloša Havla. Jeho hrdinom je rockový muzikant, ktorý odchádza z Prahy do osamelého domu na vidieku, v ktorom strávil časť detstva. Ošarpaný dom opradený strašidelnými legendami poskytuje ideálny priestor pre rozvíjanie príbehu. Herz osvedčenými hororovými postupmi buduje atmosféru, ktorú však narušajú niektoré samoúčelne pôsobiace scény. Hlavného hrdinu stvárnil Ivan Franěk a medzi neprívetivými domorodcami dominuje Zuzana Kronerová. Film je na DVD so zvukom DD5.1, českými a anglickými titulkami a obrazom vo formáte 16:9. Ako bonusy sú na disku trailer, fotogaléria a dvadsaťminútový Film o filme.

Jánošík. Pravdivá história

(Magic Box)

S podporou 6 miliónov Eur, tá kmeť 3,5-krát prevyšujúco u

rozpočet vlani najdrahšieho domáceho filmu *Nedodržaný slub*, je paradoxne niekoľko rokov nakrúcaný film *Jánošík. Pravdivá história* režisérskej dvojice Agnieszka Holland a Kasia Adamik z pohľadu Slovenska namiesto prvého domáceho porevolučného veľkofilmu, len minoritnou koprodukciou. Snímka je už šiestym filmovým spracovaním osudov slávneho zbojníka Juraja Jánošíka (1688 – 1713). Jeho scenáristka Eva Borušovičová sa z jeho príbehu snažila odstrániť legendy

a nahradil ich historickými faktami. Výsledkom je hrdina, ktorý je tragický, miestami až depresívny, no súčasne moderný. Oveľa lepšie dopadlo vykreslenie Jánošíkovho druhu Uhorčička, ktorého stvárnil charizmatický Ivan Martinka. Filmu však dominuje najmä vizuálna stránka, potvrdzujúca majstrovstvo Martina Štrbu. Jeho cit pre veľký celok i detail vyniknú najmä na veľkom plátne. DVD obsahuje film s českým a slovenským zvukom DD5.1, českými titulkami a obrazom formátu 16:9. Ako bonusy sú na ňom české a slovenské verzie traileru a teaseru a videoklip k vo filme nepoužitej piesni Pavla Haberu a Daniely Heviera *Láska a smrť*.

Miro Ulman

animátor Martin Snopek

V novembri sme dotočili posledné exteriérové zábery a dokrútky k môjmu animovanému filmu *Posledný autobus*. Rozpráva príbeh lesných zvierat, ktoré starým autobusom utekajú z lesa pred poľovníckou sezónou. Pomaly, ale iste sa s filmom blížíme do fázy strihu a verím, že sa nám ho tento rok podarí aj dokončiť. Popritom pracujem každý deň v denníku SME ako infografik. Vo februári, keď sa začína letný semester, sa vraciam späť na Ateliér animovanej tvorby na VŠMU ako doktorand.

foto: archív M. S.

režisérka Andrea Horečná

foto: archív A. H.

strižňa, zvuk, plác, strižňa, zvuk, plác... Začíname tiež s propagáciou hodinového dokumentárneho filmu o deťoch *Leporelo*, ktorý som dokončila už pred vyše dvomi rokmi. Moja sestra Natália, balerína a choreografka, sólistka NDT Den Haag dostala príležitosť vo svojom domovskom divadle uviesť novú choreografiu. Podieľam sa na príbehu, scéne a vizuálnych efektoch. Veľmi sa teším. Ak by sme mali pozitívnu odozvu, budem pracovať na svojom druhom tanečnom filme.

Momentálne máme rozkrútenú už piatu sériu úspešného denného seriálu *Panelák*. Plác,

režisér Viktor Csudai

V prvom rade pracujem na tom, aby som sa nejako užíval a popritom píšem treatment k celovečernému filmu. Ako inak, je to komédia zo súčasnosti o dvoch tridsiatnikoch, ktorí prídu o svoju prácu. Film, ktorý odzrkadľuje momentálnu situáciu na Slovensku, kedy ste jeden deň kráľom a na druhý deň príдете o všetko. Takto sa cítia aj moji hrdinovia. Jedného dňa sa prebudia do rána plného neistoty. Popritom sa mi črtá možná spolupráca na celovečernom televíznom filme,

foto: archív V. C.

ale radšej nepredbieham, lebo v tejto profesii je istá iba smrť.

Frankensteinovo

Dr. Divnoláska odpovedá na najrôznejšie otázky čitateľov, ktoré sa týkajú filmu, videa alebo televízie v súvislosti so Slovenskom. Vaše otázky posielajte elektronicky na adresu: miroslav.ulman@sfu.sk alebo poštou na adresu: redakcia Film.sk, Dr. Divnoláska, Grösslingová 32, 811 09 Bratislava. Neváhajte a pýtajte sa. Každý mesiac vám Dr. Divnoláska na tomto mieste odpíše zaručene kompetentnú odpoveď.

Juraj Mokrý je jedným z mojich obľúbených hercov. Videla som ho nedávno u nás v kine vo filme *Tango s komármi*. Kamarátka mi hovorila, že hral aj v nejakom veľmi peknom slovenskom filme, ale že to bolo asi pred desiatimi rokmi. Viete, aký film to bol? Katarína Jánová

– Slovenský herec, moderátor a zabávač Juraj Mokrý (1977) debutoval na plátnach kín v menšej úlohe v česko-poľskej rozprávke Vladimíra Drhu z roku 1989 *Jestřábí moudrost*. Ale film, o ktorom vám rozprávala kamarátka, sa volá *Anjel milosrdenstva* a v roku 1993 ho nakrútil režisér Miloslav Luther podľa rovnomennej novely Vladimíra Kórnara. Dej tohto dramatického komorného príbehu o vášnivom milostnom vzplanutí vdovy po rakúsko-uhorskom dôstojníkovi a tajomného vojnového zajatca sa odohráva v Hallči počas prvej svetovej vojny. Juraj Mokrý hrá vo filme mladého vojaka Sylvíu, ktorý vie o ich vzťahu. Tento film je zaujímavý i tým, že to bola prvá slovensko-česká koprodukcia po rozpade Československa. O tri roky neskôr obsadil Luther Mokrého aj do svojho seriálu *Koniec veľkých prázdnin* ako pohraničníka – bažanta. Film *Tango s komármi*, ktorý ste videli, bol teda už ich trefou spoluprácou.

Som vášnivým fanúšikom parných lokomotív. Pokiaľ je to možné, tak si nechám ujsť žiadnu nostalgickú akciu. Viete mi povedať, kde sa nakrútili scény zo seriálu Juraja Jakubiska *Teťa*? Jozef z Veľkého Krtiša

– Sedemdielny televízny seriál Juraja Jakubiska *Teťa*, ktorý sa dostal v skratenej podobe do kín pod názvom *Pehavý Max a strašidlá*, sa nakrútil v Boskoviciach, Dachsteine, Hallstadte, v okolí Salzburgu, vo Werffen, ale i u nás v Múzeu kysuckej dediny. To sa vďaka drevenej architektúre, ale i drsnej prírode v jeho okolí, stalo vyhľadávaným miestom filmárov nielen zo Slovenska, ale i z Českej republiky a Ruska. Počas nakrúcania seriálu *Teťa* filmári zmienili terajšiu stanicu Železničky U Kubátkov na malebnú staničku mestiečka Frankensteinovo. Podľa informácií z Kysuckého múzea v Čadci sú v Jakubiskovom filme „parné lokomotívy historickej úvratovej železničky, ktoré dodnes vozia návštevníkov Kysuckého múzea. Pre scény z vlaku boli použité upravené osobné vozne zapožičané v roku 1983 od pribylinskej Lesnej železničky v Liptovskom Hrádku, ktoré neskôr zhoreli počas požiaru v depe“. Veľa ľudí nevie, že táto úzkokojajná lesná železnica s úvratovým systémom, ktorá kedysi spájala Kysuce s Oravou, je dnes jedinou fungujúcou historickou úvratovou železnicou v Európe a jednou z mála vo svete.

Miro Ulman

MEDIA Desk Slovensko informuje...

Kancelária MEDIA Desk Slovensko spolu s kanceláriami MEDIA Desk Česká republika, Maďarsko a Rakúsko a so spoločnosťou

Festival Darlings usporiadajú v piatok 26. februára 2010 na FTĽ VŠMU ďalší zo svojich seminárov, tentokrát na tému Budúcnosť marketingu a financovania filmov. Filmový priemysel je v súčasnosti postavený pred vážne výzvy, keďže tradičné modely financovania a distribúcie filmov čelia dynamicky sa meniacemu modernému mediálnemu prostrediu. Seminár si kladie za cieľ porovnať staré a nové modely financovania a distribúcie filmov, priniesť prehľad nových foriem filmovej distribúcie (VOD, COD, DOD) a objasniť možnosti financovania filmov cez nové sociálne médiá (twitter, facebook). Prednášajúcim bude Thomas Mai z Dánska, ktorý sa zaoberá predajom a produkováním filmov, predovšetkým s využitím nových foriem produkcie, distribúcie a marketingu. Pracoval na vedúcich pozíciách v Trust Film Sales, ZentAmerica, Katapult Film Sales a TrustNordisk. V súčasnosti je riaditeľom spoločnosti Festival Darlings, špecializovanej na digitálne a online distribučné platformy. Akreditačný poplatok je 5 Eur pre študentov a 10 Eur pre profesionálov, uzávierka prijímania prihlášok na seminár je do **12. februára 2010.** (vs)

Uzávierka prihlášok na festival DELTA

Medzinárodný festival experimentálneho filmu a videoartu (MFEFV) DELTA vyhlasuje výzvu na prihlasovanie filmov. MFEFV DELTA je súťažný filmový festival putovného charakteru, pozostávajúci z dvoch kategórií: experimentálny film/dokument a krátky videoart. Festival dáva vo svojom programe priestor aj príbuzným vizuálnym témam ako videoinštalácie, videoobjekty, videoperformancie a iné. Neviaže sa na jedno konkrétne miesto a jeden dátum premietania, ale počas „sezóny“ vyhlásenej organizátorom putuje po vybraných miestach a jeho súčasťou sú aj náhodne sa vyskytujúce možnosti premietania jeho aktuálneho programu. Pri výbere miest premietaní sa dôraz kladie na verejné priestory, primárne neurčené na kultúrny prejav, ale aj na priestory pôsobiace v oblasti nezávislého súčasného umenia a kultúry, v mestách aj na vidieku, takmer v každom kraji Slovenska. Zaujímavosťou môžu svoje filmy prihlasovať vo formáte avi alebo dvd, jeden prihlasovateľ môže prihlásiť neobmedzený počet filmov/videí. Diela spolu s vyplnenou prihláškou je potrebné zaslať najneskôr do **31. marca 2010** na adresu: DELTA FESTIVAL, Nantereská 2, 010 08 Žilina. MFEFV DELTA je súčasťou projektu ARTESKORTA – súčasný kultúrny prejav vo verejnom priestore. (uwe)

Výzva na prihlasovanie filmov na Art Film Fest

MFF Art Film Fest 2010 zverejnil výzvu na prihlasovanie filmov do oboch oficiálnych súťaží. Uzávierka prihlášok do Medzinárodnej súťaže krátkych filmov je do **31. marca 2010** a do Medzinárodnej súťaže hraných filmov je do **15. apríla 2010.** 18. ročník Art Film Festu sa uskutoční v dňoch od 18. do 26. júna 2010 v Trenčianskych Tepliciach a Trenčíne. Prihlášky a aktualizovaný štatút nájdete na www.artfilmfest.sk. (uwe)

(Mimobratislavské kiná a filmové kluby sú vyznačené trojuholníkom!) ▽
(Vo Film.sk uvádzame program ten tých kín, ktoré ho dodali do uzávierky Film.sk)

FILMOVÉ KLUBY

Filmový klub Charlie centrum

Špitálska 4, Bratislava, tel: 02/5296 8994, 0902/929 391, www.ic.sk

nepremieta sa

Filmový klub Igric

Saratovská 2/A, Bratislava, tel: 02/6436 5669, www.dkubravka.sk
predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

25.2. – **Hranica**, r. J. Vojtek, SR, 2009, 72 min.

Filmový klub Lúky

Dom kultúry Lúky, Víglašská 1, Bratislava, tel: 02/6382 3930, www.kzp.sk
predstavenia o 19.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

2.2. – **Noc nevesty**, r. K. Kachyňa, ČSSR, 1967, 89 min.

9.2. – **Čas umierať**, r. D. Kędzierzawska, Poľ., 2007, 104 min.

16.2. – **Den sedmý, osmá noc**, r. E. Schorm, ČSSR, 1969, 103 min.

23.2. – **Výsluch**, r. R. Bugajski, Poľ., 1982, 118 min.

Filmový klub Nostalgia

Budova SvĽ Starohorská 2, Bratislava, tel: 02/5296 1713, www.nostalgia.sk
predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

1.2. – **Volanie mora**, r. A. Amenábar, Špan./Franc./Tal., 2005, 125 min.

3.2. – **Čas**, r. Kim Ki-duk, J. Kórea/Jap., 2006, 97 min.

4.2. – **Chaotická Ana**, r. J. Medem, Špan., 2007, 118 min.

5.2. – **Útek do divočiny**, r. S. Penn, USA, 2007, 148 min.

8.2. – **Náš vodca**, r. D. Gansel, SRN, 2008, 101 min.

10.2. – **Dych**, r. Kim Ki-duk, J. Kórea, 2007, 84 min.

11.2. – **Láska v čase cholery**, r. M. Newell, USA, 2007, 137 min.

Nordfest 2010 – Severské kino

15.2. – **Na sever**, r. R. D. Langlo, Nóř., 2009, 78 min.

16.2. – **Staré, nové, požičané, modré**, r. N. Arthy, Dán., 2003, 92 min.

17.2. – **Perly a svine**, r. P. Leppä, Fin., 2003, 113 min.

18.2. – **Poviedky z kuchyne**, r. B. Hamer, Nóř./Švéd., 2003, 95 min.

19.2. – **Outsider**, r. D. Kári, Dán./Island, 2005, 106 min.

22.2. – **Keď sa muž vracia domov**, r. T. Vinterberg, Dán./Švéd., 2008, 93 min.

23.2. – **Utópia, najviac ľudí žije v Číne**, r. H. P. Moland, I. Torgesen, T. Rangnes, M. Martens, S. Johnsen, A. Fröhlich, M. Asphaug, M. Tyldum, T. Robsahm, Nóř., 2002, 82 min.

24.2. – **Nech vojde ten pravý**, r. T. Alfredson, Švéd., 2008, 106 min.

25.2. – **Adamove jablká**, r. A. T. Jensen, Dán., 2005, 94 min.

26.2. – **Kurz negatívneho myslenia**, r. B. Breien, Nóř., 2006, 79 min.

Filmový klub Za zrkadlom

Dom kultúry Zrkadlový háj, Rovniankova 3, Bratislava, tel: 02/6383 6764, www.kzp.sk
predstavenia o 18.02 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

3.2. – **Kuličky**, r. O. Dabrowská, ČR, 2008, 75 min.

10.2. – **Děti noci**, r. M. Pavlátová, ČR, 2008, 80 min.

- 17.2. – **Kdopak by se vlka bál**, r. M. Procházková, ČR, 2008, 90 min.
18.2. – **Muži v ruji**, r. R. Sedláček, ČR, 2009, 114 min.

Filmový klub Alternatíva

Námestie S. H. Vajanského 2, Martin, tel.: 043/422 4994, www.kinostrojarmojmartin.sk
predstavenia o 17.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 3.2. – **Po svadbe**, r. S. Bier, Dán./Švéd./VB, 2006, 120 min.
10.2. – **35 panákov rumu**, r. C. Denis, Franc./SRN, 2008, 100 min.
17.2. – **Keď sa muž vracia domov**, r. T. Vinterberg, Dán./Švéd., 2008, 93 min.
24.2. – **Čas umierať**, r. D. Kędzierzawska, Poľ., 2007, 104 min.

Filmový klub Fontána

MKS, Beethovenova 1812/1, Piešťany, tel.: 033/772 5375
predstavenia o 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.2. – **Farma zvierat**, r. J. Batchelor, J. Halas, VB, 1954, 72 min.
8.2. – **Hranica**, r. J. Vojtek, SR, 2009, 72 min.
15.2. – **Ďalších desať minút II.**, r. B. Bertolucci, C. Denis, M. Figgis, J.-L. Godard, J. Menzel, M. Radford, V. Schlöndorff, I. Szabó, Nem./VB, 2002, 101 min.
22.2. – **Policaíti**, r. J. Fares, Švéd., 2003, 91 min.

Filmový klub Naoko

Kino Hviezda, Paulínska 1, 917 01 Trnava, tel.: 033/551 1042, www.naoko.sk

- 2.2. – **Čas smrti**, r. J. A. Triana, Kuba, 1985, 98 min. (18.00 h.)
2.2. – **Sekretárka**, r. S. Shaiberg, USA, 2002, 105 min. (20.00 h.)
9.2. – **Malá Viera**, r. V. Pičul, ZSSR, 1988, 128 min. (18.00 h.)
9.2. – **Detské hry**, r. Y. Samuël, Franc./Belg., 2003, 86 min. (20.00 h.)
16.2. – **Darwinova nočná mora**, r. H. Sauper, Rak./Belg./Fran., 2004, 107 min. (18.00 h.)
16.2. – **Faunov labyrint**, r. G. del Toro, Špan./Mex./USA, 2006, 112 min. (20.00 h.)
23.2. – **Dieťa**, r. L. a J.-P. Dardenne, Fran., 2005, 95 min. (18.00 h.)
23.2. – **Annie Leibovitz: Život objektívom**, r. B. Leibovitz, USA, 2006, 90 min. (20.00 h.)

Filmový klub Nitra

Pri Ústave literárnej a umeleckej komunikácie FF UKF v Nitre, Tr. A. Hlinku 1, tel.: 0905/580 297

- 1.2. – **Hodinu nevieš**, r. D. Svátek, ČR/SR, 2009, 95 min. (19.30 h.)
16.2. – **Dych**, r. Kim Ki-duk, J. Kórea, 2007, 84 min. (20.00 h.)
22.2. – **35 panákov rumu**, r. C. Denis, Franc./SRN, 2008, 100 min. (20.00 h.)
23.2. – **Sud prachu**, r. G. Paskaljević, Franc./Juhoosl./Gréc./Maced./Tur., 1998, 98 min. (20.00 h.)

Filmový klub Otáznik

MsKS, Sládkovičova 2, 934 01 Levice, tel.: 036/622 5835, kulturalv@mail.t-com.sk
predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 4.2. – **35 panákov rumu**, r. C. Denis, Franc./SRN, 2008, 100 min.
11.2. – **Hranica**, r. J. Vojtek, SR, 2009, 72 min.
18.2. – **Dych**, r. Kim Ki-duk, J. Kórea, 2007, 84 min.
25.2. – **Farma zvierat**, r. J. Batchelor, J. Halas, VB, 1954, 72 min.

ARTKINÁ

Artkino Za zrkadlom

Dom kultúry Zrkadlový háj, Rovniankova 3, Bratislava, tel.: 02/6383 6764, www.kzp.sk
predstavenia o 20.02 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.2. – **Milionár z chatrče – Slumdog Millionaire**, r. D. Boyle, VB/USA, 2008, 120 min.
3.2. – **Anténa**, r. E. Sapir, Arg., 2007, 90 min.
7.2. – **Sin Nombre**, r. C. J. Fukunaga, Mex./USA, 2009, 96 min.
8.2. – **Gomora**, r. M. Garrone, Taliansko, 2008, 137 min.
10.2. – **Wrestler**, r. D. Aronofsky, USA/Franc., 2008, 111 min.
14.2. – **Baader Meinhof komplex**, r. U. Edel, Franc., 2008, 150 min.
15.2. – **Núdzový východ**, r. S. Mendes, USA/VB, 2008, 119 min.
17.2. – **Gran Torino**, r. C. Eastwood, USA/Aust., 2008, 116 min.
21.2. – **Synecdoche, New York**, r. Ch. Kaufman, USA, 2008, 124 min.
22.2. – **Medzi stenami**, r. L. Cantet, Franc., 2008, 131 min.
24.2. – **Rekviem za sen**, r. D. Aronofsky, USA, 2000, 102 min. (20.12 h.)
28.2. – **Nehanební bastardi**, r. Q. Tarantino, USA/Nem./Franc., 2009, 153 min.

A4 - nultý priestor

Nám. SNP 12, Bratislava, www.a4.sk

- 11.2. – **Souboj s mozgom**, r. H. Šipek, ČR, 2009, 89 min. (20.00 h.)
18.2. – **Hrdina našich čias**, r. Z. Piuksi, SR, 2009, 55 min. (20.00 h.)
27.2. – **Kino ušami Daniela Baláza** (20.00 h.)

Artkino Metro Trenčín

Karpatská 62, 911 01 Trenčín, www.lampart.sk
predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 3.-4.2. – **Čas umierať**, r. D. Kędzierzawska, Poľ., 2007, 104 min.
5.-7.2. – **Rozorvané objatia**, r. P. Almodóvar, Špan., 2009, 128 min.
7.2. – **Kung Fu Panda**, r. M. Osborne, J. Stevenson, USA, 2008, 90 min. (16.00 h.)
10.-11.2. – **Náuka o snoch**, r. M. Gondry, Fran./Tal., 2006, 105 min.
12.2. – **Filmový klub mladých: Anime Play** (16.30 h.)
12.-14.2. – **Farma zvierat**, r. J. Batchelor, J. Halas, VB, 1954, 72 min.
17.-18.2. – **Faunov labyrint**, r. G. del Toro, Špan./Mex./USA, 2006, 112 min.
19.-21.2. – **Muži v ruji**, r. R. Sedláček, ČR, 2009, 114 min.
21.2. – **Doba ľadová 3: Úsvit dinosaurov**, r. C. Saldanha, USA, 2009, 100 min. (16.00 h.)
24.-25.2. – **Číslo 9**, r. S. Acker, USA, 2009, 79 min.
26.2. – **Filmový klub mladých: Anime Play** (16.30 h.)
26.-28.2. – **Sherlock Holmes**, r. G. Ritchie, VB/USA/Aust., 2009, 128 min.

KINÁ

Kino Igric

Saratovská 2/A, Bratislava, tel.: 02/6436 5669, www.dkdupravka.sk
predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 4.2. – **Ricky**, r. F. Ozon, Franc./Tal., 2009, 90 min.
7.2. – **Planéta 51**, r. J. Blanco, J. Abad, M. Martinez, Špan./VB/USA, 2009, 91 min. (17.00 h.)

- 7.2. – **Babylon A. D.**, r. M. Kassovitz, USA/Franc./VB, 2008, 90 min.
 14.2. – **Uloviť miliardára**, r. T. Vorel, ČR, 2009, 90 min.
 18.2. – **Sherlock Holmes**, r. G. Ritchie, VB/USA/Aust., 2009, 128 min.
 21.2. – **T.M.A.**, r. J. Herz, ČR/SR, 2009, 90 min.
 28.2. – **Klony**, r. J. Mostow, USA, 2009, 88 min.

Kino Lúky

Dom kultúry Lúky, Víglašská 1, Bratislava, tel.: 02/6382 3930, www.kzp.sk
 predstavenia o 19.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 4.2. – **Dych**, r. Kim Ki-duk, J. Kórea, 2007, 84 min.
 7.2. – **Uloviť miliardára**, r. T. Vorel, ČR, 2009, 90 min.
 11.2. – **Keď sa muž vracia domov**, r. T. Vinterberg, Dán./Švéd., 2008, 93 min.
 14.2. – **Muž, ktorý luže**, r. A. Robbe-Grillet, ČSSR/Fran., 1968, 93 min.
 18.2. – **Momentky**, r. P. Kríštof, SR, 2008, 90 min.
 21.2. – **Paranormal Activity**, r. O. Peli, USA, 2009, 86 min.
 25.2. – **Bronson**, r. N. Winding Refn, VB, 2008, 92 min.
 28.2. – **Zvláštní bytosti**, r. F. Fenič, ČSR, 1990, 84 min.

Kino Mladosť

Hviezdoslavovo nám. 17, Bratislava, tel.: 02/5443 5049

- 1.-3.2. – **Keď sa muž vracia domov**, r. T. Vinterberg, Dán./Švéd., 2008, 93 min.
 3.2. – **Babička**, r. Z. Piusi, ČR, 2009, 74 min.
 4.-10.2. – **Nepozvaný hosť**, r. T. McCarthy, USA, 2007, 104 min.
 5.-7.2. – **Planéta 51**, r. J. Blanco, J. Abad, M. Martinez, Špan./VB/USA, 2009, 91 min.
 5.-8.2. – **Líštičky**, r. M. Fornay, ČR/SR/Ír., 2009, 83 min.
 10.-11.2. – **Čas umierať**, r. D. Kędzierzawska, Poľ., 2007, 104 min.
 11.2. – **Osadné**, r. M. Škop, SR/ČR, 2009, 65 min.
 11.2. – **Faunov labyrint**, r. G. del Toro, Špan./Mex./USA, 2006, 112 min.
 12.-16.2. – **Galimatiáš**, r. J.-P. Jeunet, Franc., 2009, 104 min.
 13.-14.2. – **Niko a cesta ku hviezdám**, r. M. Hegner, K. Juusosen, Fín./Dán./SRN/Ír., 2008, 80 min.
 13.-14.2. – **Môj život v ruinách**, r. D. Petrie, USA/Špan., 2009, 95 min.
 17.-25.2. – **Nejako sa to komplikuje**, r. N. Meyers, USA, 2009, 116 min.
 18.-23.2. – **Bronson**, r. N. Winding Refn, VB, 2008, 92 min.
 24.2. – **Dych**, r. Kim Ki-duk, J. Kórea, 2007, 84 min.
 25.-28.2. – **Hlad**, r. S. McQueen, Ír./VB, 2008, 96 min.
 26.-28.2. – **Lietam v tom**, r. J. Reitman, USA, 2009, 109 min.

časy predstavení nájdete na plagátoch kina Mladosť

Kino Fontána Piešťany

MKS, Beethovenova 1812/1, Piešťany, tel.: 033/7729 971
 predstavenia o 17.30 a 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 4.-7.2. – **Avatar**, r. J. Cameron, USA, 2009, 166 min. (14.00 h., 17.00 h. a 20.00 h.)
 11.-12.2. – **Problémy v raji**, r. P. Billingsley, USA, 2009, 113 min.
 13.-14.2. – **Planéta 51**, r. J. Blanco, J. Abad, M. Martinez, Špan./VB/USA, 2009, 91 min. (15.30 h.)
 13.-14.2. – **Babylon A. D.**, r. M. Kassovitz, USA/Franc./VB, 2008, 90 min.

- 18.2. – **Zombieland**, r. R. Fleischer, USA, 2009, 87 min.
 20.-21.2. – **Milujem Ťa viac**, r. P. Göbl, ČR, 2009, 95 min.
 25.-26.2. – **Operace Dunaj**, r. J. Glomb, Poľ./ČR, 2009, 104 min.
 26.-28.2. – **Alvin a chipmunkovia 2**, r. B. Thomas, USA, 2009, 88 min. (15.30 h.)
 27.-28.2. – **Ctihodný občan**, r. F. Gary Gray, USA, 2009, 108 min.

Kino Hviezda Trnava

Paulínska 1, 917 01 Trnava, tel.: 033/551 1042, www.nako.sk
 predstavenia o 17.30 a 19.30 hod. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.2. – **Láska na druhý pohľad**, r. B. Camp, USA/Kan., 2009, 109 min.
 3.-4.2. – **Láska na druhý pohľad**, r. B. Camp, USA/Kan., 2009, 109 min.
 5.-8.2. – **Klony**, r. J. Mostow, USA, 2009, 88 min.
 10.-11.2. – **Problémy v raji**, r. P. Billingsley, USA, 2009, 113 min.
 12.-15.2. – **Avatar**, r. J. Cameron, USA, 2009, 166 min. (16.00 h. a 19.00 h.)
 17.2. – **Krvavé pobrežie**, r. J. Woo, Čína, 2009, 147 min. (17.00 h. a 19.00 h.)
 18.-22.2. – **Fame: Tvoja cesta za slávou**, r. K. Tancharoen, USA, 2009, 107 min.
 24.-25.2. – **Sherlock Holmes**, r. G. Ritchie, VB/USA/Aust., 2009, 128 min. (17.30 h. a 19.40 h.)
 26.-28.2. – **Môj život v ruinách**, r. D. Petrie, USA/Špan., 2009, 95 min.

Detcké predstavenia

- 6.-7.2. – **Doba ľadová 3: Úsvit dinosaurov**, r. C. Saldanha, USA, 2009, 100 min. (15.30 h., 7.2. aj o 13.30 h.)
 20.-21.2. – **Zlatý kompas**, r. Ch. Weitz, USA/VB, 2007, 113 min. (15.30 h., 21.2. aj o 13.30 h.)
 27.-28.2. – **Vianočná koleda**, r. R. Zemeckis, USA, 2009, 97 min. (15.30 h., 28.2. aj o 13.30 h.)

Kino Junior Levice

MsKS, Sládkovičova 2, 934 01 Levice, tel.: 036/622 5835, kulturalv@mail.t-com.sk
 predstavenia o 18.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 2.-3.2. – **Sherlock Holmes**, r. G. Ritchie, VB/USA/Aust., 2009, 128 min.
 5.2. – **Líštičky**, r. M. Fornay, ČR/SR/Ír., 2009, 83 min.
 6.-7.2. – **Planéta 51**, r. J. Blanco, J. Abad, M. Martinez, Špan./VB/USA, 2009, 91 min. (15.30 h.)
 6.-7.2. – **Zombieland**, r. R. Fleischer, USA, 2009, 87 min.
 9.-10.2. – **Problémy v raji**, r. P. Billingsley, USA, 2009, 113 min.
 12.2. – **Halloween II**, r. R. Zombie, USA, 2009, 101 min.
 13.-14.2. – **Oblačno, miestami fašírky**, r. P. Lord, Ch. Miller, USA, 2009, 90 min. (15.30 h.)
 13.-14.2. – **SAW VI**, r. K. Greutert, Kan./USA/VB/Aust., 2009, 90 min.
 16.-17.2. – **Paranormal Activity**, r. O. Peli, USA, 2009, 86 min.
 19.2. – **Bratislavafilm**, r. J. Kroner, SR, 2009, 78 min.
 20.-21.2. – **G-Force: Veľmi zvláštna jednotka (3D)**, r. H. Yeatman Jr., USA, 2009, 89 min. (15.30 h.)
 20.-21.2. – **Babylon A. D.**, r. M. Kassovitz, USA/Franc./VB, 2008, 90 min.
 23.-24.2. – **Uloviť miliardára**, r. T. Vorel, ČR, 2009, 90 min.
 26.-28.2. – **Fame: Tvoja cesta za slávou**, r. K. Tancharoen, USA, 2009, 107 min.
 27.-28.2. – **Alvin a chipmunkovia 2**, r. B. Thomas, USA, 2009, 88 min. (15.30 h.)

Kino Scala Prešov

Masarykova 7, Prešov, tel.: 051/7723 7412, pkoprogram@condornet.sk, www.pkopresov.sk

- 2.2. – **Paranoid Park**, r. G. Van Sant, Franc./USA, 2007, 85 min. (19.00 h.)
 9.2. – **Hranica**, r. J. Vojtek, SR, 2009, 72 min.
 14.2. – **Vicky Cristina Barcelona**, r. W. Allen, USA/Špan., 2008, 96 min.
 16.2. – **Na konci s dychom**, r. J.-L. Godard, Franc., 1959, 87 min.
 23.2. – **Tulpan**, r. S. Dvorcevoj, Kaz./SRN/Švajč./Rus./Poľ., 2008, 100 min.
 26.2. – **Premietanie v rámci Workshopu Azy! : Ďakujem, dobre**, r. M. Priklér, SR, 2009, 40 min. (20.00 h.)

Kino Strojár Martin

Námestie S. H. Vajanského 2, Martin, tel.: 043/422 4994, www.kinostrojarmojmartin.sk

- 1.-3.2. – **Božský**, r. P. Sorrentino, Tal., 2008, 118 min. (20.00 h., 1.-2.2. aj o 17.30 h.)
 4.-8.2. – **Zombieland**, r. R. Fleischer, USA, 2009, 87 min. (20.00 h., 6.-7.2. aj o 17.30 h.)
 4.-9.2. – **Astro Boy**, r. D. Bowers, USA, 2009, 94 min. (4.-5.2. a 8.2. o 17.30 h., 6.-7.2. o 15.30 h., 9.2. o 16.00 h.)
 9.-10.2. – **Sherlock Holmes**, r. G. Ritchie, VB/USA/Aust., 2009, 128 min. (20.00 h., 9.2. aj o 17.30 h.)
 11.-15.2. – **Avatar**, r. J. Cameron, USA, 2009, 166 min. (17.00 h. a 19.30 h.)
 16.-17.2. – **Electroma**, r. T. Bangalter, G. M. De Homem-Christo, Franc./USA, 2006, 74 min. (20.00 h., 16.2. aj o 17.30 h.)
 18.-24.2. – **Fame: Tvoja cesta za slávou**, r. K. Tancharoen, USA, 2009, 107 min. (18.2. o 17.30 h. a 20.00 h., 19.-23.2. o 17.30 h., 24.2. o 20.00 h.)
 19.-23.2. – **Morganovci**, r. M. Lawrence, USA, 2009, 103 min. (20.00 h.)
 25.-27.2. – **Milujem Ťa viac**, r. P. Göbl, ČR, 2009, 95 min. (17.30 h. a 20.00 h.)

MULTIPLEX

Palace Cinemas - Aupark

Einsteinova ul., Bratislava, tel.: 02/6820 2222, www.palacecinemas.sk

- 4.2. – **Dokonalý únik**, r. D. Twohy, USA, 2009, 97 min.
 4.2. – **Sme v pohode**, r. K. Jones, USA, 2009, 99 min.
 4.2. – **Morganovci**, r. M. Lawrence, USA, 2009, 103 min.
 11.2. – **Kawasakihoruže**, r. J. Hřebejk, ČR, 2009, 95 min.
 11.2. – **Percy Jackson: Zloděj blesku**, r. Ch. Columbus, Kan./USA, 2010
 18.2. – **Vikolák**, r. J. Johnston, VB/USA, 2010, 125 min.
 18.2. – **Valentín**, r. G. Marshall, USA, 2010, 125 min.
 18.2. – **Miloš Forman: Co tě nezabije...**, r. M. Šmídmajer, ČR, 2009, 110 min.
 18.2. – **Princezná a žaba**, r. R. Clemens, J. Musker, USA, 2009, 97 min.
 25.2. – **Prekliaty ostrov**, r. M. Scorsese, USA, 2010, 138 min.
 25.2. – **Zoufalci**, r. J. Rudolfová, ČR, 2009, 97 min.
 25.2. – **Samec**, r. D. Mackenzie, USA, 2009, 97 min.

Palace Cinemas - Polus

Vajnorská cesta 100, Bratislava, tel.: 02/6820 2222, www.palacecinemas.sk

- 4.2. – **Dokonalý únik**, r. D. Twohy, USA, 2009, 97 min.
 4.2. – **Sme v pohode**, r. K. Jones, USA, 2009, 99 min.
 4.2. – **Morganovci**, r. M. Lawrence, USA, 2009, 103 min.

- 11.2. – **Kawasakihoruže**, r. J. Hřebejk, ČR, 2009, 95 min.
 11.2. – **Percy Jackson: Zloděj blesku**, r. Ch. Columbus, Kan./USA, 2010
 18.2. – **Vikolák**, r. J. Johnston, VB/USA, 2010, 125 min.
 18.2. – **Valentín**, r. G. Marshall, USA, 2010, 125 min.
 18.2. – **Miloš Forman: Co tě nezabije...**, r. M. Šmídmajer, ČR, 2009, 110 min.
 18.2. – **Princezná a žaba**, r. R. Clemens, J. Musker, USA, 2009, 97 min.
 23.2. – **Polnočný kovboj**, r. J. Schlesinger, USA, 1969, 115 min. (19.00 h.)
 25.2. – **Prekliaty ostrov**, r. M. Scorsese, USA, 2010, 138 min.
 25.2. – **Zoufalci**, r. J. Rudolfová, ČR, 2009, 97 min.
 25.2. – **Samec**, r. D. Mackenzie, USA, 2009, 97 min.

pripravila **Eva Michalková**
(ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!)

Televízia českých a slovenských filmov
Slovenské pondelky 2010

1. február 2010

- 20.00 – **Sladké hry minulého leta**, r. J. Herz, 1969, 66 min.
 22.00 – **Zima kúzelníkov**, r. D. Traňčík, 2006, 85 min.

8. február 2010

- 20.00 – **Prstienky z kukučiny**, r. L. Velecká, 1989, 90 min.
 22.00 – **Tvár v rose**, r. J. Banyák, 1988, 71 min.

15. február 2010

- 20.00 – **Sám vojak v poli 1**, r. O. Hass, 1964, 75 min.
 22.00 – **V každom počasí**, r. Ľ. Filan, 1974, 87 min.

22. február 2010

- 20.00 – **Sám vojak v poli 2**, r. O. Hass, 1964, 75 min.
 22.00 – **Prípád Barnabáš Kos**, r. P. Solan, 1964, 88 min.

www.csfilm.cz, www.filmpost.cz

Zmena programu vyhradená!

VÝROČIA

FEBRUÁR 2010

3. 2. 1940 **Milan Lasica** – herec
 6. 2. 1930 **Anton Gendiar** – umelecký maskér (zomrel 23. 2. 2005)
 7. 2. 1945 **Tatjana Balkovicová** – kostýmová výtvarníčka
 8. 2. 1910 **Ján Hečko** – herec (zomrel 25. 2. 1983)
 9. 2. 1930 **František Papp** – herec (zomrel 10. 1. 1983)
 9. 2. 1960 **Dušan Szabó** – herec
 20. 2. 1935 **Jozef Miľkovič** – herec
 25. 2. 1925 **Hana Kováčiková** – herečka (zomrela 25. 11. 2007)
 26. 2. 1940 **Ali Brezovský** – hudobný skladateľ
 28. 2. 1920 **Ladislav Vychodil** – scénický výtvarník (zomrel 20. 8. 2005)

Dňa 3. decembra 2009 sa v Chaplinovom divadle v Los Angeles v Kalifornii konali dve predstavenia filmu *Nedodrzaný slab* Jiřího Chlumského. Zorganizovali ich Jewish Partisan Education Foundation zo San Franciska a Martin Friedmann, ktorého životný príbeh sa stal predlohou filmu ● Pri príležitosti 20. výročia ukončenia vydávania slovenského filmového žurnálu *Týždeň vo filme* sa v Českom centre v Bratislave dňa 8. decembra 2009 zišli bývalí pracovníci slovenského Spravodajského filmu. Na stretnutí si pozreli jeho posledné, 3 772. vydanie, ktoré vyšlo v roku 1990 pod názvom *Kino-žurnál* a režíroval ho Emil Fornay ● Dňa 11. decembra 2009 sa na Kolibe v Bratislave stretli spolupracovníci zakladateľa slovenskej národnej kinematografie Paľa Bielika, ktorí si pripomenuli 99. nezožitie výročie jeho narodenia. Stretnutia sa zúčastnili predovšetkým Bielikovi priatelia a jeho spolupracovníci, ktorí s ním boli v priamom kontakte ● V termíne od 7. do 14. januára 2010 reprezentovalo Slovensko na 8. medzinárodnom filmovom festivale v indickom Pune film Lairy Sivákovej-Paššovej *Nebo, peklo... zem*. Po festivaloch v Goa a Chennai to bolo už tretie uvedenie tohto filmu na medzinárodnom festivale v Indii ● Dňa 19. januára 2010 sa v pražskom kine Aero uskutočnila projekcia filmu *Tryzna* trojice režisierov Peter Mihálik, Dušan Trančík a Vlado Kubenko, ktorý sa premietal spolu s filmom Miroslava Bambuška *Jan Hus – mše* ● V čase od Vianoc do Troch kráľov sa uskutočnilo až päť televíznych premiér nových slovenských filmov. Dňa 23. decembra 2009 TV Markíza uviedla koprodukčný film *Sněženky a machři po 25 letech* a 1. januára 2010 film *Tango s komármí*. Slovenská televízia (STV) presne na Nový rok vysielala filmy *Ženy môjho muža* a *Polčas rozpadu* a 6. januára 2010 zaradila do programu film *Cinka Panna*. K premiéram slovenských filmov v televízii sa pridala aj TV JOJ, ktorá 23. januára 2010 vysielala film *Veľký rešpekt* a do programu pripravuje aj snímku *Bratislavafilm*.

prpravila (sim)

NAJPREDÁVANEJŠIE PUBLIKÁCIE A DVD NOSIČE

(január 2010)

KNIŽNÉ PUBLIKÁCIE

1. **Andrej Arsejčević Tarkovskij: Zapečatený čas**
(Camera Obscura Příbram)
2. **Ludvig Hertzberg: Jim Jarmusch. Rozhovory 1980 – 2000**
(Camera Obscura Příbram)
3. **Jurij Michajlovič Lotman: Semiotika filmu a problémy filmovej estetiky**
(SFU a VŠMU Bratislava)

AUDIOVIZUÁLNE NOSIČE

1. **Slnko v sieti, r. Štefan Uher**
(Slovenský film 60. rokov / I. séria; SFU a Petit Press Bratislava)
2. **Medená veža, r. Martin Hollý**
(Slovenský film 70. rokov; SFU a Petit Press Bratislava)
3. **Pacho, hybský zbojník, r. Martin Ľapák**
(Atypfilm Praha)

Filmové festivaly a prehliadky na Slovensku v roku 2010

EARLY MELONS – MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL ŠTUDENTSKÝCH FILMOV

(3. ročník, 17. – 20. 3. 2010, Bratislava)

Festival každoročne umožňuje publiku vytvorí si obraz o aktuálnej študentskej tvorbe doma aj v zahraničí a posilňuje spoluprácu medzi krajinami a filmovými školami. Program je zameraný na európsku produkciu z posledného obdobia, pričom zvláštnu pozornosť venuje filmom višegrádskeho regiónu. Festival prináša široký výber tém a spôsobov ich stvárnenia, umožňuje kontakt publika, autorov filmov a profesionálov a vytvára priestor na kultúrnu výmenu na regionálnej i medzinárodnej úrovni. Cieľom festivalu je stať sa slobodnou platformou pre ľudí, ktorí svet reflektujú cez médium filmu, videoartu a fotografie.

Kontakt: Festival Skoré melóny
Radlinského 34, 811 07 Bratislava,
tel.: 0907 655 146, e-mail: info@earlymelons.com (Martin Hasák)
www.earlymelons.com

FEBIOFEST – MEDZINÁRODNÁ PREHLIADKA FILMU, TELEVÍZIE A VIDEA

(17. ročník, 26. 3. – 31. 4. 2010, Bratislava, Poprad, Košice, Banská Bystrica, Prešov, Martin, Trenčín, Nitra)

Nesúťažná prehliadka filmu, televízie a videa Febiofest sa koná každoročne a zameriava sa predovšetkým na prezentáciu najnovšej slovenskej a českej hranej, dokumentárnej a animovanej tvorby, zároveň pravidelne koncipuje profilové prehliadky diel významných osobností európskej a svetovej kinematografie a prináša tituly svetovej kinematografie ocenené na prestížnych medzinárodných festivaloch, ako aj filmy zo „zlatého fondu“ svetovej kinematografie.

Kontakt: Asociácia slovenských filmových klubov
Brnianska 3, 811 04 Bratislava
tel.: 02/54 65 20 18, e-mail: asfk@asfk.sk (Silvia Dubecká)
www.febiofestsk.sk

MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL FRANKOFÓNNEHO FILMU BRATISLAVA FIFFBA

(12. ročník, 8. – 13. 4. 2010, Bratislava)

Medzinárodný festival frankofónneho filmu Bratislava FIFFBA je prehliadkou toho najlepšieho zo súčasnej filmovej tvorby frankofónnych krajín. Každoročne prináša kvalitné a inšpiratívne filmy s ambíciou odzrkadľovať aktuálne trendy a fenomény európskej kinematografie, podnecovať rôznorodosť filmovej tvorby a vytvárať priestor na interakciu medzi filmami, ich autormi a slovenskými divákmi.

Kontakt: FIFFBA
Bratislavská 57, 841 06 Bratislava
tel.: 0905 235 917, e-mail: info@fiffba.sk (Eva Porubanová)
www.fiffba.sk

WORKSHOP – PREHLIADKA TVORBY LOKÁLNYCH TV STANÍC SLOVENSKA

(12. ročník, 15. – 17. 4. 2010, Dolný Kubín)

Celoslovenská prehliadka tvorby lokálnych TV staníc Slovenska raz ročne prezentuje, mapuje a porovnáva úroveň tvorby lokálnych TV na Slovensku. Prehliadka je súčasťou a jej neoddeliteľnou súčasťou je sprievodný workshop, zameraný na odborný rozbor

príspevkov, ktorého cieľom je predovšetkým vzdelávanie novinárov. Hlavným cieľom podujatia je podpora nezávislého šírenia informácií vo všetkých regiónoch SR. Ďalším jeho zámerom je zvyšovanie kvality pri tvorbe a výrobe vysielaných programov v lokálnych televíziách. Prihlasovať filmy do súťaže je možné do 22. 3. 2010.

Kontakt: LOToS – spolok lokálnych TV staníc Slovenska
Ul. Prieložtek č. 1, 036 01 Martin
tel.: 0905 216 471, e-mail: lotos@lotos.sk (Nataša Petrová)
www.lotos.sk

HORY A MESTO – MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL HORSKÉHO FILMU A DOBRODRUŽSTVA

(11. ročník, 22. – 25. 4. 2010, Bratislava)

Medzinárodný festival Hory a mesto je štvordňová súťažná filmová prehliadka horského filmu. Hlavnou časťou podujatia je filmová prehliadka slovenských a zahraničných filmov, spojená s prezentáciou zahraničných a slovenských hostí. Jej súčasťou sú aj vzdelávacie semináre a workshopy pre filmárov či premietanie pre školy. Sprievodná časť festivalu zahŕňa okrem iného vzdelávacie semináre a workshopy pre fotografov, fotosúťaž, tematické fotovystavy, cestovateľské kluby, lanové atrakcie a lezecké preteky. Po skončení hlavného festivalu sa organizuje turné po Slovensku (Zvolen, Prešov, Dolný Kubín) a v krajinách V4 (Poľsko, Česká republika a Maďarsko). Filmy je možné na festival prihlasovať do 1. 3. 2010.

Kontakt: Hory a mesto
Ivana Sidorová, Fedáková 24, 841 02 Bratislava
tel.: 0948 531 202, e-mail: info@horyamesto.sk (Ivana Sidorová)
www.horyamesto.sk

ENVIROFILM – MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL FILMOV O ŽIVOTNOM PROSTREDÍ

(16. ročník, 10. – 15. 5. 2010, Banská Bystrica, Banská Štiavnica, Kremnica, Krupina, Zvolen)

Cieľom festivalu je predstaviť a oceniť nové filmy, videoprogramy a televízne programy, ktoré svojím obsahom a umeleckou úrovňou pomáhajú šíriť myšlienky ochrany životného prostredia a prírody. Program festivalu tvorí: medzinárodná súťaž filmov, videoprogramov a TV programov, nesúťažná prehliadka filmov pre rôzne cieľové skupiny, konferencie, odborné a tvorivé semináre, zelené rozhovory – besedy s verejnou, tlačové besedy, výstavy, medzinárodná výtvarná súťaž pre deti a mládež Zelený svet, hry a súťaže pre deti a mládež, detská porota. V roku 2010 prevzali záštitu nad festivalom Ministerstvo životného prostredia SR, Zastúpenie Európskej komisie v Slovenskej republike a Slovenská komisia pre UNESCO. Prihlasovať filmy na festival je možné do 10. 2. 2010.

Kontakt: Slovenská agentúra životného prostredia
Tajovského 28, 975 90 Banská Bystrica
tel.: 048/437 41 83, e-mail: envirofilm@sazp.sk (Dagmar Rajčanová)
www.envirofilm.sk

CINEAMA – CELOŠTÁTNA POSTUPOVÁ SÚŤAŽ AMATÉRSKEJ FILMOVEJ TVORBY

(18. ročník, 28. – 30. 5. 2010, Piešťany)

Vyhlasovateľom a odborným garantom je Národné osvetové centrum (NOC) z poverenia MK SR. Celoštátna postupová súťaž amatérskej filmovej tvorby sa koná každoročne, nie je viazaná na jedno miesto alebo mesto, má putovný charakter. Autori postupujú so svojimi dielami od okresného kola, cez krajské až do celoštátneho kola,

kde postúpí približne 120 filmov z ôsmich krajov. Z ocenených snímok sa vytvorí kolekcia pre svetový festival a kongres UNICA, ktorý sa v tomto roku uskutoční vo Švajčiarsku. Filmy sa so súhlasom autora kopírujú pre archívne účely NOC. Jednotlivé okresy a kraje majú vypísané svoje termíny uzávierok prihlasovania filmov, uzávierka pre celoštátne kolo je 10. 4. 2010.

Kontakt: Národné osvetové centrum
Námestie SNP 12, 812 34 Bratislava
tel.: 0902 065 995, e-mail: zuzana.skoludova@nocka.sk (Zuzana Školudová)
www.nocka.sk, www.amatfilm.sk

MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL LOKÁLNYCH TELEVÍZIÍ

(16. ročník, 7. – 12. 6. 2010, Košice)

Festival má tri časti: nesúťažnú prehliadku filmov pod názvom Európa na plátno, súťažnú časť Zlatý žobrák a sprievodné podujatia pod názvom Esencia Košíc. Súčasťou festivalu sú pracovné stretnutia, workshopy a prezentácie.

Kontakt: Nadácia City TVN
Jesenského 12, 040 01 Košice
tel.: 0905 966 649, e-mail: festival@festival.sk (Eva Dekanovská),
www.festival.sk

ANIMOFEST – MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL ANIMOVANÝCH FILMOV STREDNÝCH ŠKÔL

(5. ročník, 16. 6. 2010, Bratislava)

Medzinárodný festival animovaných filmov stredných škôl.

Kontakt: Animofest
Vlastenecké námestie 1, 851 01 Bratislava
tel.: 02/62 41 16 68, e-mail: pr@uat.sk, uat@uat.sk (Mgr. Viera Zavarčíková)
www.uat.sk

ART FILM FEST – MEDZINÁRODNÝ FILMOVÝ FESTIVAL TRENČIANSKE TEPLICE – TRENČÍN

(18. ročník, 18. – 26. 6. 2010, Trenčianske Teplice, Trenčín)

Art Film Fest ponúka mnohostranný priestor pre prezentáciu diel najnovšej svetovej kinematografie, významných titulov filmovej histórie a v neposlednom rade tiež bi-lančne rozsiahlu prehliadku snímok slovenského audiovizuálneho prostredia. Festival sa v roku 2010 bude konať bez prerušenia už 18. rok. Krátke filmy je možné na festival prihlasovať do 30. 3. 2010, dlhometrážne hrané filmy do 15. 4. 2010.

Kontakt: Art Film Fest
Seberínho 9, 821 03 Bratislava
tel.: 02/20 85 51 00, e-mail: info@artfilmfest.sk (Zita Hosszúová)
www.artfilmfest.sk

BAŽANT KINEMATOGRAF – LETNÉ KINO NA KOLESÁCH

(8. ročník, predbežne 18. 6. – 31. 8. 2010, okolo 25 slovenských miest)

Bažant Kinematograf je putovná filmová prehliadka, ktorá sa koná od roku 2003. Počas letných mesiacov po celom Slovensku premietajú z dvoch „retroautobusov“ vybavených na profesionálne premietanie 35 mm filmov päť slovenských a českých filmov. Projekcie sa konajú pod holým nebom, prevažne na námestiach v historických centrách väčších miest. Zastávky trvajú 4 až 5 dní a každý večer sa premietajú jeden krátky a jeden celovečerný film. Podujatie je istou alternatívou, nie však konkurenciou

ku klasickej kinodistribúcii. Predstavuje nové a pripomína aj staršie snímky, reprezentujúce domácu kinematografiu. Vo všetkých prípadoch ide o tituly, ktoré už majú za sebou distribúciu v tradičných kinách. Vstup na všetky projekcie je voľný.

Kontakt: Public Research
Grösslingová 51, 811 09 Bratislava
tel.: 0905 639 429, e-mail: lubica@kinematograf.sk (Lubica Orechovská)
www.kinematograf.sk

HAH (HRANÝ AMATÉRSKY HUMOR) – LETNÝ FILMOVÝ FESTIVAL

(20. ročník, 23. – 25. 7. 2010, Dolná Strehová)

Filmový festival je súťažnou prehliadkou krátkych (do 7 min.) videofilmov, zameraných na humor, spoločenskú satiru, paródiu a filmové gagy. Bojuje sa o Zlatú, Striebornú a Bronzovú rúru. Víťaza určuje divák na základe ankety. Zároveň sa udeľuje Cena poroty. V rámci podujatia sa nakrúcajú krátke filmy, ktoré sa prezentujú na nasledovnom ročníku festivalu. Sprievodným podujatím jubilejného ročníka festivalu bude zábavný kabaret, country hudba a retrospektíva 30-ročnej filmovej tvorby Filmoveho klubu Urtica zo Žilavy. Filmy na festival je možné prihlasovať do 1. 7. 2010.

Kontakt: Hontiansko-ipeľské osvetové stredisko
Nám. A. H. Škultétyho 5, 990 01 Veľký Krtíš
tel.: 047/483 14 65, e-mail: hios@h-ios.sk, (Ivana Lešková)
www.h-ios.sk

FEST ANČA – MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL ANIMOVANÝCH FILMOV

(3. ročník, 30. 7. – 1. 8. 2010, Žilina)

Fest Anča nie je iba klasicckou prehliadkou filmov v kinosále, ale multimediálnym open-air podujatím, kde filmy dopĺňajú živá hudba, performance, workshopy, semináre, koncerty a výstava. Alternatívny priestor kultúrneho centra Stanica Žilina-Záriečie spoluvytvára nevšednú atmosféru, kde sa prirodzene nadväzujú medzinárodné kontakty a zároveň búrajú múry medzi publikom a profesionálmi. Dostačný priestor je venovaný aj prezentácii slovenskej animácie, s cieľom povzbudiť silnejšiu generáciu mladých tvorcov animovaného filmu. O troch hlavných cenách Anča award rozhoduje päťčlenná medzinárodná porota. Aj v treťom ročníku bude vyhlásená špeciálna cena pre slovenských tvorcov MAYA award a Cena divákov tv.sme.sk, pripravuje sa aj súťaž pre verejnosť Animation karaoke battle.

Kontakt: Anča, o.z.
Križna 10, 811 07 Bratislava
tel.: 0903 554 595, e-mail: info@festanca.sk (Jana Slezáková)
www.festanca.sk

4 ŽIVLY – LETNÝ FILMOVÝ SEMINÁR

(12. ročník, 12. – 15. 8. 2010, Banská Štiavnica)

Seminár sa koná raz ročne a ponúka kolekciu celovečerných a krátkych, najmä archívnych filmov na danú tému (štyri živly, kultové filmy, štyri svety, štvrtý rozmer, neviditeľné mestá, revolúcie, premeny tela, hore a dolu, obrazy akcie, zrkadlo, noc). Premieta sa na 35 mm, 16 mm, príležitostne na 8 mm projektoroch a digitálne. Filmy sú doplnené lektorskými úvodmi a prednáškami s medzinárodnou účasťou. Súčasťou seminára sú aj rôzne sprievodné podujatia, koncerty a netradičné premietania. Témou 12. ročníka festivalu je HRA.

Kontakt: štyri živly
Novackého 2, 841 05 Bratislava
tel.: 0905 199 428, 0948 733 633, e-mail: 4zivly@gmail.com
(Daniela Chlapíková, Zuzana Očenášová), www.4zivly.sk

PROJEKT 100 – PUTOVNÁ PREHLIADKA

(16. ročník, september – december 2010, Bratislava, Poprad, Košice, Banská Bystrica, Prešov, Martin, Trenčín, Nitra, Trnava, Žilina, Banská Štiavnica, Poltár, Levice...)

Putovná prehliadka desiatich filmov zo zlatého fondu svetovej kinematografie sa koná každoročne a zameriava sa prednostne na prezentáciu toho najkvalitnejšieho z klasiky svetového filmu a zároveň prináša výber najaktuálnejších titulov európskej a svetovej kinematografie ocenených na prestížnych medzinárodných festivaloch.

Kontakt: Asociácia slovenských filmových klubov
Brniarska 3, 811 04 Bratislava
tel.: 02/54 65 20 18, e-mail: asfk@asfk.sk (Silvia Dubecká), www.asfk.sk

MEDZINÁRODNÝ FILMOVÝ FESTIVAL CINEMATIK PIEŠŤANY

(5. ročník, 9. – 15. 9. 2010, Piešťany)

Medzinárodný filmový festival Cinematik Piešťany každoročne prináša dynamicky rozvíjajúce sa významné kultúrne podujatie na Slovensku i v Strednej Európe. Jeho dlhodobou stratégiou je orientácia na mladého filmového diváka s dôrazom na rozvíjanie jeho filmovej gramotnosti a tiež vytvorenie medzinárodnej platformy pre prezentáciu a propagáciu slovenského dokumentárneho filmu prostredníctvom novej súťažnej sekcie nazvanej DOK.SK, seminárov a diskusných fór na tému dokumentárneho filmu.

Kontakt: MFF Piešťany
Bitúnková 23, 900 31 Stupava
tel.: 0948 445 565, e-mail: info@cinematik.sk (Tomáš Klenovský)
www.cinematik.sk

VIDEOAMA PIEŠŤANY – MEDZINÁRODNÁ SÚŤAŽNÁ PREHLIADKA AMATÉRSKEJ VIDEOTVORBY

(18. ročník, 10. – 11. 9. 2010, Piešťany)

Medzinárodná súťažná prehliadka amatérskej videotvorby sa koná každoročne v Piešťanoch vždy v druhý septembrový víkend. Víťazné snímky postupujú na Európsku súťaž CIMES. Filmy je možné prihlasovať do 15. 8. 2010.

Kontakt: Slovenská spoločnosť elektronikov
Wolkrova 4, 851 01 Bratislava
tel.: 0905 521 989, e-mail: skse@skse.sk (Miro Kohut), www.skse.sk

AMATFEST – MEDZINÁRODNÁ PREHLIADKA AMATÉRSKYCH FILMOV

(4. ročník, 24. 9. 2010, Námestovo)

AmatFest je nesúťažná prehliadka neprofesionálnych filmov, ktoré boli buď ocenené na rôznych súťažných prehliadkach alebo jednoducho zaujali organizátorov. Prehliadka má dvojročnú periodicitu, filmy na tohoročný festival je možné prihlasovať do 10. 9. 2010.

Kontakt: Scéna pre všetkých, o.z.
029 51 Lokca 269
tel.: 0908 525 123, e-mail: spv@amatfest.sk, www.amatfest.sk

ETNOFILM ČADCA – MEDZINÁRODNÉ FILMOVÉ BIENÁLE DOKUMENTÁRNYCH FILMOV VENOVANÉ PROBLEMATIKE ETNOLÓGIE, SOCIÁLNEJ A KULTÚRNEJ ANTROPOLÓGIE

(16. ročník, 29. 9. – 2. 10. 2010, Čadca)

Bienále Etnofilm Čadca patrí k najstarším filmovým festivalom na Slovensku a je najvýznamnejším kultúrnym podujatím medzinárodných rozmerov v regióne Kysúc.

Zámerom festivalu je a) podnietiť záujem audiovizuálnych tvorcov, zástupcov médií, odbornej i širokej verejnosti o etnologickú problematiku, spracovanie aktuálnych tém spojených s etnickým bohatstvom a kultúrnou rozmanitosťou, b) organizovať odborné semináre a pracovné stretnutia za účasti expertov, audiovizuálnych tvorcov a producentov s cieľom akcelerovať koprodukčné vzťahy. Filmy do súťaže festivalu je možné prihlasovať do 30. 4. 2010.

Kontakt: Kysucké múzeum v Čadci
Moyzesova 50, 022 01 Čadca
tel.: 041/432 13 86, e-mail: kysuckemuzeum@vuczilina.sk (Veronika Šarlinová)
www.etnofilm.sk

FILMOVÝ FESTIVAL INAKOSTI – MEDZINÁRODNÁ PREHĽADKA GAY A LESBICKÝCH FILMOV

(4. ročník, predbežne 29. 9. – 5. 10. 2010, Bratislava)

Filmový festival inakosti (FFI) je zameraný na prezentáciu európskej, svetovej i domácej kinematografie s tematikou sexuálnych menšín. Vo svojom programe ponúka filmy všetkých žánrov a metráží. Snaží sa mapovať aktuálne trendy v *queer* kinematografii (programový blok Nové storočie), ako i predstaviť jej staršie prelomové diela (Zlatý fond), ďalej ponúka (ne)známe slovenské gay filmy (Teplé Slovensko) a v neposlednom rade uvádza zaujímavé nenaratívne diela tematizujúce životy LGBT menšiny (Iné videnie). Ciele festivalu sú jednoznačné: prepojiť kvalitné filmové podujatie s cieľenou kampaňou boja proti diskriminácii na základe sexuálnej orientácie.

Kontakt: Iniciatíva Inakosť
Okružná 13, 917 01 Trnava
e-mail: info@ffi.sk (Ján Benec), www.ffi.sk

BIENÁLE ANIMÁCIE BRATISLAVA (BAB) – MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL ANIMOVANÝCH FILMOV PRE DETI

(10. ročník, 12. – 16. 10. 2010, Bratislava)

Poslaním festivalu je prezentácia slovenskej a zahraničnej umeleckej animovanej tvorby pre deti, s cieľom poskytnúť priestor pre jej medzinárodnú konfrontáciu, sledovať nadväznosť na ilustráciu detských kníh a vytvárať podmienky pre jej hodnotenie v medzinárodnej súťaži. Filmy je možné na festival prihlasovať do 31. 5. 2010.

Kontakt: Bibiana, medzinárodný dom umenia pre deti
Panská 41, 815 39 Bratislava
tel.: 02/54 43 13 14, e-mail: bab@bibiana.sk, www.bab-slovakia.sk

MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL HORSKÝCH FILMOV POPRAD

(18. ročník, 13. – 17. 10. 2010, Poprad)

Hlavným zameraním organizátora podujatia je rozvoj a ochrana duchovných hodnôt filmovej kultúry na Slovensku formou každoročnej prípravy a realizácie Medzinárodného festivalu horských filmov v Poprade. Ďalším cieľom je organizovanie sprievodných podujatí festivalu, výstav tematicky zameraných na hory a život v nich a rozvoj medzinárodných vzťahov v oblasti kultúry a filmu. V roku 2000 bol Medzinárodný festival horských filmov Poprad prijatý za člena Medzinárodnej aliancie horských filmov (International Alliance for Mountain Film), ktorá združuje sedemnásť najvýznamnejších filmových festivalov z celého sveta. Vo festivalovej súťaži sa každoročne prezentuje široké spektrum filmov z takmer štyridsiatich krajín a piatich kontinentov sveta. Filmy do súťažnej sekcie festivalu je možné prihlasovať do 15. 7. 2010.

Kontakt: Horský film Poprad
Nábřeží Jána Pavla II. 2802/3, 058 01 Poprad
tel.: 052/772 10 60, e-mail: horskyfilm@slovanet.sk (Mária Hámorová)
www.mfhf.sk

TATRANSKÝ KAMZÍK – MEDZINÁRODNÁ TEMATICKÁ SÚŤAŽ NEPROFESIONÁLNYCH FILMOV

(23. ročník, 15. – 17. 10. 2010, Liptovský Hrádok)

Tatranský kamzik je jediným medzinárodným podujatím v oblasti amatérskeho filmu na Slovensku. Koná sa pod patronátom svetovej organizácie pre amatérsky film UNICA. Má dvojročnú periodicitu. Hlavným zameraním súťaže je podpora a prezentácia tvorby filmov z tematických oblastí: kultúra, umenie, ekológia a etnografia. Týmto druhom tvorby sa dokumentuje a obrazovo archivuje mnoho vzácných, často postupne zanikajúcich vecí, udalostí, pracovných postupov či zvyklostí. Archív tejto dlhoročnej súťaže je bohatý na množstvo unikátnych záznamov, dokumentov a reportáží zo Slovenska i zo zahraničia. Filmy na festival je možné prihlasovať do 1. 7. 2010.

Kontakt: Národné osvetové centrum
Námestie SNP 12, 812 34 Bratislava
tel.: 0902 065 995, e-mail: zuzana.skoludova@nocka.sk (Zuzana Školudová)
www.nocka.sk, www.amatfilm.sk

CIMES – CONCOURS INTERNATIONALE DU MEILLEUR ENREGISTREMENT SONORE

(59. ročník, 15. – 18. 10. 2010, Smolenice)

59. ročník Medzinárodnej súťaže lovcov zvuku sa koná na Slovensku v Smoleniciach. Súťažné sekcie sú zadané kategóriami: audio, video a multimédia. Filmy prihlasujú národné asociácie, za Slovensko ich prihlasuje Slovenská spoločnosť elektronikov.

Kontakt: Slovenská spoločnosť elektronikov
Wolkrova 4, 851 01 Bratislava
tel.: 0905 521 989, e-mail: skse@skse.sk (Miro Kohut)
www.soundhunters.com

EKOTOPFILM – MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL FILMOV O TRVALO UDRŽATEĽNOM ROZVOJI

(37. ročník, 18. – 22. 10. 2010, Bratislava)

Festival je zameraný na všetky odvetvia priemyslových, hospodárskych a humánných aktivít človeka s dôrazom na trvalo udržateľný rozvoj. Tradične sústreďuje najnovšiu špičkovú svetovú audiovizuálnu tvorbu z relevantných oblastí a ponúka ju odbornej a širokej občianskej verejnosti. Na všetky podujatia je vstup voľný. Filmy na festival je možné prihlasovať do 31. 7. 2010.

Kontakt: Ekotopfilm
Zadunajská cesta 12, 851 01 Bratislava
tel.: 02/63 53 03 33, e-mail: ekotopfilm@ekotopfilm.sk (Juraj Lím)
www.ekotopfilm.sk

ÁČKO – FESTIVAL ŠTUDENTSKÝCH FILMOV

(14. ročník, 20. – 23. 10. 2010, Bratislava)

Festival Áčko je súťažnou prehliadkou študentských filmov, ktoré vznikli na filmových školách na Slovensku. Základným cieľom podujatia je predstaviť verejnosti novú audiovizuálnu tvorbu mladých talentov. Dlhoročnou tradíciou festivalu je pozvanie prestížnej filmovej školy zo zahraničia, prostredníctvom ktorej vzniká priestor pre tvorivé porovnanie odlišných kinematografických kultúr aj koncepcií výučby. Súčasťou festivalu sú aj tvorivé semináre a diskusie so zaujímavými osobnosťami

z prostredia audiovizie, výstava tvorby študentov FTF VŠMU a sprievodné kultúrne podujatia. Filmy na festival je možné prihlasovať do 15. 9. 2010.

Kontakt: Filmová a televízna fakulta VŠMU
Svoradova 2, 811 03 Bratislava
tel.: 02/59 30 35 75, e-mail: ackofestival@gmail.com (Tereza Fekete)
www.ackofestival.sk

JEDEN SVET – MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL DOKUMENTÁRNÝCH FILMOV (11. ročník, 9. – 14. 11. 2010, Bratislava a „Festival Tour“ v ďalších 12 mestách)

Jeden svet je najnavštevovanejší festival svojho druhu na Slovensku, ktorý sa stal etablovaným a obľúbeným kultúrnym a vzdelávacím podujatím. Prináša vysoko informatívne a kvalitné dokumentárne filmy zahraničnej a domácej produkcie, týkajúce sa problematiky ľudských práv, globálnej a multikultúrnej spoločnosti. Predstavuje tiež kultúrne podujatie so silným vzdelávacím aspektom (filmy, diskusie, školské projekcie a workshopy). Cieľom festivalu je prostredníctvom projekcií dokumentárnych filmov a následných diskusií vychovávať širokú verejnosť k otvorenej, tolerantnej, empatickej a medzikultúrnej komunikácii a spoločnosti.

Kontakt: Človek v ohrození
Svätoplukova 1, 821 09 Bratislava
tel.: 02/55 42 22 54, e-mail: info@clovekvohrozeni.sk (Nora Beňáková)
www.jedensvet.sk

MEDZINÁRODNÝ FILMOVÝ FESTIVAL BRATISLAVA – MFF BRATISLAVA (12. ročník, 26. 11. – 3. 12. 2010, Bratislava, Banská Bystrica, Košice)

Medzinárodný filmový festival Bratislava prináša najširšiemu okruhu divákov spektrom kvalitných filmov, ktoré patria medzi najvýraznejšie kinematografické počiny aktuálneho filmového roka, prezentuje bohatstvo súčasnej európskej a svetovej kinematografie a ponúka tak príležitosť vidieť filmy, ktoré nie sú v ponuke distribučných spoločností. Dominantnú sekciu v programovej štruktúre tvorí Medzinárodná súťaž prvých a druhých hraných filmov. Od roku 2009 je novinkou rozšírenie programu o ďalšie dve súťažné sekcie – Súťaž dokumentárnych filmov a Súťaž krátkych filmov. Podujatie dlhodobo podporuje slovenskú kinematografiu prostredníctvom samostatnej sekcie a nadväzuje na päťročnú tradíciu festivalu Forum, ktorého posledný ročník sa uskutočnil v roku 1997.

Kontakt: Ars Nova
Lovinského 18, 811 04 Bratislava
tel.: 02/54 41 06 73, e-mail: iffbratislava@ba.sunnet.sk (Veronika Muchová)
www.iffbratislava.sk

pozn.: – *súpis neobsahuje podujatia, ku ktorým sme do uzávierky Film.sk nezískali relevantné informácie pre rok 2010: Agrofilm (www.agrofilm.sk), Azyl (www.azyl.sk), Cena Dunaja (www.prixdanube.stv.sk), Kinobus (www.stanica.sk), Medzinárodný festival potápačských filmov (www.mfpf.eu). Najbližší ročník celoštátnej súťaže amatérskych filmov Oravská osmička (biennale) sa uskutoční v roku 2011. Podrobnejšie informácie o filmových festivaloch a prehliadkach na Slovensku nájdete na www.aic.sk.
– podujatia sú radené na základe ich predpokladaného dátumu konania.*

pripravila **Zita Hossziúová**
(autorka pôsobí v Audiovizuálnom informačnom centre (AIC) SFÚ)
(REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY V PROGRAME PODUJATÍ!)

Slovenský filmový ústav

Grösslingová 32, 811 09 Bratislava

Novinka z edičného oddelenia

Mária Ferenčuhová: ODLOŽENÝ ČAS

Kniha s podtitulom *Filmové pramene, historiografia, dokumentárny film* skúma zložité vzťahy historikov k archívnym filmovým prameňom i k dokumentárnym filmom, a zároveň vzťah dokumentaristov k minulým udalostiam. Témou knihy sú reprezentácie minulosti, prípadne dnes už archívne reprezentácie niekdajšej súčasnosti, vzťahujúce sa predovšetkým k obdobiu 40. rokov 20. storočia, vytvorené či už prostredníctvom textov, alebo non-fiction filmov a dokumentárnych filmov.

Jelena Pašteková: ROZPRÁVANIE O ROZPRÁVANÍ

Monografia sa zaoberá premenlivými vzťahmi medzi literárnou a filmovou naráciou. Prvá kapitola načrtáva ich znakovú charakteristiku a zmenu postavenia oboch typov rozprávania pod vplyvom postštrukturalizmu a postmodernity na sklonku 20. storočia. Druhá časť hovorí o problematike filmových adaptácií a ich typológii ozrejmuje na príkladoch zo svetovej literatúry a filmu. Tretia kapitola sa venuje kontextu slovenskej tvorby na rozhraní 40., 50. a 60. rokov.

Obe publikácie sú v predaji vo vybraných slovenských kníhkupectvách a v predajni SFÚ – KLAPKA.SK za 7,30 €.

Predajňa Slovenského filmového ústavu KLAPKA.SK

Grösslingová 43, 811 09 Bratislava 1

tel.: +421 2 5263 0642, klapka@klapka.sk, www.klapka.sk

kalendárium

premiéry

distribúcia

rozhovor

publikácie

téma

filmové novinky

festivity

recenzia

profil

ohlasy

rebríčky a jubileá

programy

vybraných

premiérových kín

a filmových klubov

na miestach:

kníhkupectvá:

Artforum

Ex Libris

Ladon, s.r.o. –

kníhkupectvo Alexis

Modul

Svet knihy

filmové kluby,

kiná a artkiná:

A4 – nultý priestor

FK Charlie centrum

Mladosť

Artkino Metro Trenčín

FK Naoko Trnava

FK Univerzita Nitra

Kino Fontána

Piešťany

Kino Junior Levice

Kino Scala Prešov

Kino Strojár Martin

Slovenský filmový

ústav – Klapka.sk

Divadelný ústav –

Prospero

vrátnica VŠMU

ISSN 1335-8286

9 771335 828003

Film . SK je evidovaný MK SR pod ev. č. EV 947/08